Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 2. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го СІЧНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 4, 1978 No. 2. VOL. LXXXV.

ПРАВА ЛЮДИНИ, САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ, ПОЛІПШЕННЯ ЖИТТЄВОГО СТАНДАРТУ, ЗАКРІПЛЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ВОЛЬНОСТЕЙ ТА МИР У СВІТІ І ЗОКРЕМА НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ БУЛИ ГОЛОВНОЮ ТЕМОЮ ВИСТУПІВ І РОЗМОВ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА В СТОЛИЦЯХ ПОЛЬЩІ, ІРАНУ ТА ІНДІЇ

Папа погодився на передання корони св. Стефана Будапештові

Рим. — Дипломати і Ватиканські чиновники подали до відома, що ще перед проголошенням рішення уряду ЗСА щодо передачі корони св. Стефана та інших королівських реґалій комуністичному урядові Мадярщини, Папа Павло VI-ий запевнив Білий Дім, що не матиме жадних застережень до передання корони. Уряд президента Джіммі Картера кілька місяців тому звернувся до Папи, інформуючи про свої пляни передати корону, символ мадярської державности, та інші реґалії, які находяться під американською охороною від 1945-го року, в руки комуністичного режиму Яноша Кадара, а Папа Павло тоді заявив, що не протестуватиме проти цього рішення Білого Дому.

Згідно з традицією, корону одержав перший християнський мадярський володар, король Стефан, від Папи Сильвестра II-го і цією короною були короновані всі володарі Мадярщини. Коли совєтські військові частини наближалися до Будапешту в кінці Другої світової війни, то тодішній антикомуністичний мадярський уряд передав корону та інші королівські реґалії під охорону військових властей ЗСА, щоб вони не попали в руки Совєтського Союзу. Реґалії протягом 32-ох років переховувано у Форт Накс, Кентакі. Президент Картер вирішив, що американська делеґація, правдоподібно очолювана державним секретарем Сайрусом Венсом, передасть корону та решту реґалій мадярським властям під час спеціяльної церемонії в Будапешті 6-го січня 1978-го року.

Проти цього рішення президента Картера виступили речники мадярських громад у ЗСА та інших країнах вільного світу, як також багато американських законодавців, твердячи, що корона є символом політичної та релігійної свободи мадярського народу і тому не повинна бути передана в руки диктаторського комуністичного режиму, бо така передача означатиме, що ЗСА визнають, що диктатор Янош Кадар і компартія мають моральне право володіти над мадярським народом. Протягом останніх кількох тижнів мадяри в ЗСА перевели ряд протестаційних демонстрацій у Вашінґтоні та інших містах, наприклад, біля Будинку Незалежности у Філядельфії, але це не змінило рішення Білого Дому. Мадярські організації та ряд членів конґресу ЗСА внесли також судові клопотання в тій справі, але покищо ці заходи не увінчались успіхом.

Ватиканські джерела інформують, що мадярські організації зверталися до Папи Павла, щоб він виступив проти передання корони св. Стефана Будапештові, але Папа відмовився. Вони теж повідомили, що Папа Павло 6-го січня, тобто в день передання корони, може оприлюднить заяву, в якій наголошуватиме „християнську спадщину Мадярщини".

З інших джерел стало відомо, що в церемонії в Будапешті візьмуть участь не тільки представники комуністичного уряду, але також Кардинал Лашльо Лекаі, Примас Мадярщини.

Картер найменував Джона Вайта на голову Крайового комітету Демократичної партії

Вашінґтон. — Президент Джіммі Картер минулої середи, 28-го грудня, найменував Джона С. Вайта, дотеперішнього заступника секретаря сільського господарства, на голову Крайового комітету Демократичної партії. Теперішній голова Крайового комітету Кеннет Куртіс, колишній ґубернатор Мейну, плянує зрезиґнувати 21-го січня на наступних нарадах Комітету. Тоді формально буде запропоновано Джона Вайта на той пост.

Вайт походить з Тексасу, як і колишній голова Комітету Роберт Стравс, який, між іншим, запропонував Вайта на той пост.

Проф. Б. Цюцюра матиме доповідь в Ню Йорку

Ню Йорк. — Наукове Т-во ім. Шевченка та Т-во Українських Правників інформують, що в середу, 4-го січня 1978-го року о год. 6-ій вечора, тут в Пластовому Домі при Другій евеню в Ню Йорку відбудеться доповідь д-ра Богдана Цюцюри, звичайного професора політичних наук Ст. Меріс університету в Галіфаксі, в Канаді, на тему: „До історії змагань за політичну емансипацію галицьких українців". Ця доповідь є першою у довшому циклю доповідей обох Товариств, присвячених 60-літтю світлого відродження Української Держави. Доповідь попередять інавґураційні завваги голів обох товариств.



Проф. д-р Б. Цюцюра

Професор д-р Б. Цюцюра, колишній асистент, а згодом професор права Українського Вільного Університету, після закінчення студій на Колюмбійському університеті в Ню Йорку, став повним професором політичних й правничих наук на університеті в Галіфаксі в Канаді. Користаючи з допомоги Канадської Наукової Ради, він від п'яти років проводить вакації в европейських архівах зокрема у Віденському, досліджуючи конституційні намагання галицьких й буковинських українців для вибореня рівноправности з іншими народами Австро-Угорської імперії. Проф. д-р Б. Цюцюра є автором низки праць з ділянки совєтознавства та новішої історії українського державного права, пов'язаної з відродженням української державности. Минулого року проф. Цюцюра був найменований на дійсного члена НТШ.

ВСІ НАРОДИ ПОВИННІ МАТИ ПРАВО НА САМОВИЗНАЧЕННЯ І НЕЗАЛЖНІСТЬ — ЗАЯВИВ ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ПІД ЧАС ВІДВІДИН У ПОЛЬЩІ

Варшава. — „Всі сиґнатори-держави повинні подбати, щоб постанови Гельсінкської угоди щодо пошанування прав людини були точно і строго додержані" — заявив президент Джіммі Картер під час історичної пресконференції зі столиці Польщі, яку передавано на телебаченні і по радіо у п'ятницю, 30-го грудня.

Як у його промові зразу після прибуття до Варшави у четвер увечері, так і під час пресової конференції, питання прав людини було постійно наголошуване. Відповідаюви на запити американських і польських кореспондентів, президент Картер заявив, що Беоґрадська конференція, завданням якої є підсумувати наслідки Гельсінкських домовлень, виявилася „продуктивною", зокрема щодо ділянки прав людини. Він сказав, що Беоґрадська конференція та майбутні подібні конференції — це корисні форуми, на яких можна і треба видвигати порушення прав людини будь-яким урядом і в будь-якій країні, бо Гельсінкські домовлення запевняють „відкриту взаємокритику".

На пресконференції Президент також зайняв становище щодо самовизначення і самостійности народів в загальному, а Польщі зокрема. Відповідаючи на запит американського кореспондента, чи він, Президент, передбачає, що Польща колись таки буде вільною, чи залишиться під домінацією Совєтського Союзу, президент Картер — який під час виборчої кампанії гостро критикував заяву тодішнього президента Джералда Форда, що, мовляв, країни Східньої Европи, включно з Польщею, „не є під номінацією Совєтського Союзу" — сказав, що стоїть на становищі, що всі країни і народи повинні мати право на самовизначення та незалежність і „бути вільними від зовнішнього втручання". Відносно Польщі, Президент заявив, що та країна від Другої світової війни „близько зв'язана зі Совєтським Союзом" і що цей зв'язок „інший" ніж зв'язок між членами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), додаючи, що польський нарід і його провідники повинні вирішувати такі питання, як форма зв'язків зі Совєтським Союзом. Зазначуючи кількакратно, що в Польщі існує більша свобода релігії, преси — доказом чого є сама президентська пресконференція — ніж в „багатьох інших країнах Східньої Европи", президент Картер сказав, що полякам притаманне „бажання не бути під домінацією".

Проте, Президент також недвозначно натякнув, що в Польщі таки не є запевнені всі права, коли на початку пресової конференції сказав, що хоча „кількох журналістів не допущено на цю пресову конференцію", то він відповість на їхні запитання „писемно". Згадані журналісти — це кореспонденти дисидентського самвидавного журналу „Опінія", які раніше передали свої запити на руки працівників американської амбасади у Варшаві.

Цікавим фактом було те, що один польський журналіст, баптист за віровизнанням, побажав баптистові Джіммі Картерові всього найкращого в новому році і сказав, що в Польщі, де велика більшість населення — це католики, існує дискримінація супроти протестантів. Цей журналіст також спитав Президента, чи допомагають йому у виконуванні обов'язків голови такої великої держави як Америка його релігійні переконання. Відповідаючи, президент Картер повторив американський принцип відділення Церкви від держави без взаємного втручання у свої справи та ще раз зазначив, що вважає, що в Польщі існує більша свобода релігії, ніж в інших країнах Східньої Европи, як також сказав, що часто звертається до Бога „за напрямними відносно таких питань, як світовий мир". Президент заявив, що надіється, що всі країни світу дотримуватимуться принципу „повної свободи релігії".

На самому початку пресової конференції президент Картер виголосив заяву, в якій наголосив історичні приязні зв'язки між Америкою і Польщею.

(Закінчення на ст. 6-ій)

Соарес знову формуватиме уряд Португалії

Лісбона, Портуґалія. — Ассосіейтед Пресс інформує, що президент Портуґалії Антоніо Ромальго Іанес запропонував діючому прем'єр-міністрові Маріо Соаресові сформувати новий уряд, який, після того, як дотеперішній уряд, не одержавши вотому довір'я, подався до димісії ще на початку грудня 1977 р. „Я не був найменований на нового прем'єра, — заявив Соарес журналістам, — я тільки піднявся сформувати новий уряд після відбутих мною розмов з лідерами політичних партій". Соарес все ще виконує функцію прем'єра в діючому уряді, який, згідно з портуґальськими законами, мусить керувати державою аж до часу сформування нового уряду. Маріо Соарес, Соціялістична партія якого розпоряджає 102 місцями у 263-членному парляменті, веде тепер переговори з головою Комуністичної партії Кунгалем і демократичною партією Центру, які разом мають 81 місць в парляменті і у випадку погодження ці три політичні партії — Соціялістична, Комуністична і Демократична, — могли б забезпечити урядові Соареса вигідну більшість. Політичні спостерігачі висловлюють думку, що Соарес у теперішній ситуації є ще найкращим кандидатом на прем'єра, бо він за час свого 17 місячного урядування зумів перевести багато корисних реформ і добитися закордонних кредитів, які хоч не врятували, але багато облегшили портуґальську економіку. Якщо Портуґалія одержить тепер з монетарного фонду Европейського Економічного Ринку обіцяних 750 мільйонів долярів кредитів, що є цілком реальним, то господарська ситуація в Портуґалії значно покращає.



Президент Джіммі Картер відповідає на запити журналістів під час пресової конференції у Варшаві

ВІДВІДИНИ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА В ІНДІЇ ТА ІРАНІ

Ню Делі/Теґран. — Виступаючи в понеділок, 2-го січня, з промовою в парляменті в Індії, президент Джіммі Картер заявив, що хоча існують розбіжності між ЗСА та Індією, то в обидвох державах панує переконання, що „політична структура, в якій відбувається розвиток (економічний), повинна бути демократична і повинна шанувати людські права кожного громадянина".

Президент Картер, який раніше відвідав Польщу та Іран, а після Індії має відвідати ще Савдійську Арабію, Єгипет, Францію і Бельгію, заявив перед індійськими законодавцями, що запевнення таких людських потреб, як забезпечення харчами, працею, лікарською опікою тощо, не можна відділити від запевнення загальнолюдських, політичних і громадянських прав, бо тільки у вільних демократичних державах можливий повний економічний розвиток. Вітаючи населення Індії, найчисленнішої демократичної держави в світі", від населення ЗСА, „другої щодо кількости населення демократичної держави", президент Картер підкреслював подібності між двома країнами, наприклад, різноманітність населення за національним походженням, як також те, що обидві держави недавно перемогли внутрішні загрози для демократії, а саме, в ЗСА зліквідовано Вотерґейтську аферу, а в Індії шляхом вільних виборів усунено від влади Індіру Ґанді, уряд якої старався обмежити демократичні свободи в тій країні.

У своїй промові в індійському парляменті президент Картер також наголошував теперішню і майбутню співпрацю між ЗСА та Індією на різних відтинках, тобто, економічному, політичному, культурному, науковому тощо, підкреслюючи, що така співпраця можлива тому, що обидві країни поділяють такі самі погляди щодо вільної демократичної політичної системи.

Під час дводенних розмов з індійським прем'єром Морарджі Десаі президент Картер обговорив ряд важливих спільних питань, наприклад, постачання для Індії американського атомового пального, продаж харчових продуктів і т. п. Хоча Президент висловив невдоволення з факту, що Десаі відмовився погодитися на встановлення заходів, які запевнили б, що американський нуклеарний матеріял буде використаний тільки для мирних цілей, то президент Картер повідомив, що це пальне таки буде доставлене, а питання встановлення методів перевірки буде полагоджене пізніше.

В суботу, 31-го грудня, і в неділю, 1-го січня, президент Картер, його дружина Розалинн, державний секретар Сайрус Венс, д-р

(Закінчення на ст. 5-ій)

В Україні відзначають 100-річчя Миколи Д. Леонтовича

Останньо на сторінках совєтської преси інформують про відзначування 100-річчя від дня народження (13-го грудня 1877 — 23-го січня 1921) Миколи Леонтовича — видатного українського композитора; творця клясичних хорових обробок народних пісень, майстра хорової музики. Вшановують його концертами, хоровими фестивалями, доповідями, мистецькими ювілейними вечорами та статтями, в яких зілюстрована біографія композитора. Київський театр опери та балету ім. Тараса Г. Шевченка, відзначуючи ювілей з дня народження композитора, вперше поставив на сцені його одноактну оперу-балет „На русалчин Великдень" („Русалчині луки") за однойменною фантастичною казкою Бориса Грінченка. Допрацювання, музична редакція та інструментація цієї опери — М. Скорика. З нагоди ювілею композитора також в Тульчині, в будинку, де він прожив половину свого творчого життя, відкрито музей Леонтовича. Тут зібрано особисті речі композитора, його музичні інструменти, рукописи і численні експонати, які виказують багатогранну мистецьку, громадську та педагогічну діяльність Леонтовича. Музей композитора відкрито теж у селі Марківці, де трагічно згинув і похований Микола Леонтович.

ДЛЯ ТОЧНОСТИ

У надрукованому в попередньому виданні „Свободи" звідомленні з нарад Головного Екзекутивного Комітету трапилися деякі циферні неточності в передачі звідомлення головного предсідника Йосипа Лисогора. Для точности: в Українську Будівлю досі інвестовано 13,981,949.90 долярів, а прибутки Союзівки за одинадцять місяців 1977-го року збільшилися кругло 50,000 долярів в порівнянні з таким часом минулого року.

РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ І ПОСИЛЮЮТЬСЯ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — З України дісталися сюди інформації про посилення репресій і переслідування української творчої інтеліґенції в Україні і поза її кордонами, в СССР, які мали місце в 1977 році.

Переслідують студентів

— У січні 1977 року з Київської консерваторії було виключено Тараса Васильовича Мельника. Йому 23 роки, уродженець Закарпаття. Цьому виключенню передували знущання на засіданні комітету комсомолу. Мельникові висловили претензії за його ніби „націоналістичні" погляди й намагання консолідувати коло себе національносвідомі елементи. Відомостей про його дальшу долю у консерваторії немає.

— З Київського медичного інституту виключений також в січні 1977 року студент IV курсу Богдан Михайлович Гульчий, родом з Тернопільської области. Його обвинуватили у підтримці дружніх стосунків з Тарасом Мельником.

— Зазнає переслідувань студент V курсу Української сільськогосподарської академії Сергій Миколайович Шевченко. Народився в 1953 році, мешкає у Києві. Він є віруючим баптистом, прихильником „Ради Церков". Шевченка неоднаразово затримували міліцією за релігійну діяльність. Його обвинувачують у зв'язку із сином і родиною засудженого за віру Георгія Вінса, а також у тому, що він читає для задоволення своїх духовних потреб релігійну літературу. З ним проводили бесіди різні особи, які домагалися від нього, щоб він прилюдно засудив діяльність баптистів, прихильників „Ради Церков" та відмовився від віри. Якщо він не виконає поставлені умови, йому загрожують виключенням з академії.

— В Києві підозрівають, що КҐБ вдалося пропхати провокатора серед ініціяторів зорганізування колядок в столиці в січні 1977 року. Місце і час їх проведення стали відомими КҐБ. Учасників колядок розігнали. Ініціяторів Ященка, Бірюковича та Коваленка затримували й допитували.

Засуджені І. Русин і В. Письменний

— У червні 1977 року в Києві засуджений на 7 років інженер Іван Русин. Йому закинули „крадіжку державного майна і хабарництво". Насправді Русин з 1965 року переслідуваний за свої патріотичні переконання як свідомий українець. Іван І. Русин народився 8 листопада 1937 року в с. Бурталь на Львівщині. У 1959 р. закінчив Львівський політехнічний інститут із спеціяльности інженера-геодезиста. Працював у Києві, де був заарештований і засуджений на один рік ув'язнення в 1965 р. Ув'язнення відбував у Мордовських концтаборах.

— В 1966 році у Києві був засуджений на 8 років вчитель української мови й літератури середньої школи номер 200 Василь Іванович Письменний. Народився 1938 року на Дніпропетровщині. Письменний відомий у Києві своїми патріотичними поглядами. Не приховував від близьких, друзів, колеґ та адміністрації у місці праці свого незадоволення русифікацією.

(Закінчення на ст. 5-ій)

Мистці СССР заповідають „гартування" молодого покоління, лають „буржуазну пропаґанду"

Київська „Культура і Життя" інформує, що в листопаді, минулого року у Москві відбувся V З'їзд Художників СССР, на якому „розглядаючи виховання нової творчої зміни як одне з найважливіших питань культурного будівництва, ЦК КПСР прийняв постанову про роботу з творчою молоддю. В цьому документі, пройнятому ідеями XXV з'їзду КПСР, дано розгорнуту програму дальшого вдосконалення цілої системи професійного навчання та ідейно-політичного загартування молодого покоління творчої інтеліґенції". На цьому з'їзді промовляв голова правління Спілки М. П. Пономарьов, який відзначив „гарячу душевну вдячність керівникам партії і уряду, особисто Леоніду Іллічу Брежнєву", ствердив „радість і гордість" із нової конституції СССР та підкреслив головну мету творчости совєтських мистців, а це — „утвердження і пропаганду радянського способу життя, втілення високого морального й естетичного ідеалу соціялістичної епохи". Голова Спілки закинув „буржуазній пропаґанді фальсифікацію досягнень радянського народу, перекручення становища художника в соціялістичному суспільстві. На Заході не стихає галас про те, що в СССР нібито ущемлюються права людини, відсутні політичні і творчі свободи". Наприкінці свого слова М. П. Пономарьов заявив, що „Батьківщина створила для нас такі умови, яких не знає жаден суспільний лад. Ніде у світі мистець не оточений такою високою увагою і душевною турботою держави і народу".

Вшановують за боротьбу з „гетьманцями, петлюрівцями..."

Київська „Радянська Україна" інформує, що на честь 60-річчя встановлення Радянської влади на Україні" виконком сільської Ради назвав одну з головних вулиць села Тимченки, Чорнобаївського району іменем Антона Савича Шарого (Богунського) командира бриґади Червоної армії. Вирішено також на його честь поставити пам'ятник знак у парку, бож його загін, що вкоротці переріс у бриґаду „наганяв жах на гетьманців, петлюрівців, білогвардійців". Громада цього села також вирішила покласти меморіяльну дошку на честь загиблих у бою з гетьманцями — першого голови сільського ревкому Петра Ілліча Боцмана та його сина Михайла, зв'язкового партизанського загону Івана Степановича Сухини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова хвиля терору

Суворе засудження членів української Групи нагляду за виконанням Гельсінкської угоди Миколи Руденка і Олексія Тихого, проти чого протестували українські громади на поселеннях у вільному світі і міжнародна спільнота, а також політичні діячі З'єднаних Стейтів Америки, не зупинила комуно-московських режимників перед розгорненням нової хвилі терору в Україні й інших національних республіках з метою придушення будь-якої опозиції. Згідно з останніми інформаціями Української Центральної Інформаційної Служби (УЦІС), підтвердженими опісля численними пресовими агентствами, агенти КҐБ поновно заарештували в Чернігові вже п'ятого з черги члена української Групи нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, 50-літнього правника Левка Лук'яненка, збільшуючи число ув'язнених членів в Совєтському Союзі до 14. Американський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Креґ Вітні, інформуючи про поновне заарештування Лук'яненка, наводить між іншим також тривожні слова Оксани Мешко, також члена Київської Групи нагляду, яка каже, що „ситуація для нас в Україні є дуже критична", бо совєтське КҐБ одних ув'язнює, а інших тероризує всякими способами, щоб позбуватися таким чином активістів на відтинку нагляду за Гельсінкськими угодами і боротьби за права людини. Тільки 6 членів-основників групи сприяння Гельсінкським угодам в Совєтському Союзі покищо залишилися на волі, роблячи зусилля, щоб справу ув'язнення членів совєтських Груп сприяння розглянула на окремій сесії Европейська Конференція для справ миру і співробітництва в Београді. Вільні члени Груп домагаються навіть в окремому листі до голови американської делегації амбасадора Артура Голдберга, щоб західні делегати не погоджувались на закриття Конференції, аж поки усі члени Груп нагляду в Совєтському Союзі не будуть звільнені з ув'язнення.

Останньо, мабуть під впливом надто вже таки наглядної дійсности, на Заході чути щораз то більше вдумливих голосів про потребу реального, а не штучного відпруження, яке не давало б однобічних користей комуно-московським ватажкам, а забезпечувало б також підневільним народам в СССР належні їм права. Багато дисидентів, які опинилися тепер на Заході, в тому числі також Леонід Плющ, піддержують відпруження між Заходом і Сходом, але лише під умовою, що цим відпруженням можна буде добитися поліпшення долі народів і людей в СССР. Інакше, каже Л. Плющ в інтерв'ю для німецької газети „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ", детант стане новим Мюнхеном, зрадою народів в Совєтському Союзі.

Очевидно, нове безправ'я совєтських режимників треба рішучо засудити, бо Москва не тільки намагається новими арештами припинити діяльність Груп нагляду за виконання Гельсінкської угоди в СССР, але також одним ударом позбутися національних борців у республіках. Така лобова атака проти руху спротиву в Совєтському Союзі зумовлена, мабуть також дуже тяжкою внутрішньою ситуацією, тобто відродженням націоналізмів в національних республіках, з якими не може дати собі ради комуно-московський окупант.

Тому й ми, які є частинкою великого українського народу, повинні також в новому 1978-му році виявити якнайбільше ініціятиви, розвинути великі акції в обороні українських борців за свободу, стати співучасниками тієї боротьби, яка у страшних умовинах ведеться на Батьківщині. Наша внутрішня єдність і солідарність дуже допоможе використати доступні нам засоби для таких оборонно-допомогових акцій. Сотні тисяч листів повинен одержати від українців ЗСА президент Джіммі Картер, який оборону людських прав включив у свою офіційну політику, на оборону вже ув'язнених і тих, кого ще плянують судити комуно-московські імперіялісти.

Панас Феденко

ДАЙ, БОЖЕ, ВИТРИМАТИ

ДУМКИ НА НОВИЙ РІК

II

Само собою, сам „еврокомунізм" слід також оцінювати як факт позитивний, бо він хоч нерішучо і навіть проти волі провідників, розхитує монолітність, одностайність комуністичного руху в світі. Ми, однак бачили позицію Тіта проти Москви, чуємо, як китайські комуністи міцно критикують московських „червоних царів", однак всі компартії „одним миром мазані": ленінізм в теорії і в практиці лишається у всіх компартій дороговказом.

3. Нова конституція СССР

Сталінська конституція 1936 р., яку написав Міколай Бухарін (1938 закатований), діяла в СССР. Критик режиму Гелій Снєгірьов назвав цю конституцію брехнею і за це попав у руки виконавців „найдемократичнішої конституції".

В обох конституціях написано про соціялізм, який будується „всенародні". Н. Хрущов обіцяв у своїх промовах, що під владою компартії вже створено соціялізм і будується комунізм, мовляв, року 1980 людність СССР житиме в комунізмі і тоді люди працюватимуть згідно з своїми здібностями, а предмети споживання будуть діставати по їх потребах...

Пропаґанда має свою силу й вплив на людей. Мільйони разів повторені слова про „соціялістичні держави" під владою компартій привели до того, що в вільному світі пишуть і говорять: „Соціялістична Албанія, Румунія, Угорщина" і т. д. А вже про СССР нічого й казати! Навіть в українській пресі на чужині доводиться читати слова, мовляв, в СССР створено „соціялізм".

Дехто на доказ цього згадує, що в СССР немає капіталістів, а коли так, то, значить, там діє соціялістичний лад...

Щоб баламутство не ширилось, треба згадати, в чім бачили теоретики соціялізму суть капіталізму. Карл Маркс у першому томі свого „Капіталу" багато місця уділив виясненню нагромадження багатства власників фабрик, земель і фінансів (капіталістів). Він виводить прибутки підприємців із неплаченої праці трудящого люду: вони одержують від капіталіста в формі плати менше, ніж дають підприємцеві своєю роботою. Ця надвартість (додаткова цінність) в основі збагачення підприємців. Маркс назвав це в німецькій мові — Mehrwert, — англійською мовою — Surplus value.

Критики капіталізму виходили з моральних принципів, бо вважали несправедливим присвоєння неоплаченої праці інших людей капіталістами. Французький специяліст Прудон (1809-1865) називав це просто „злодійством (le vol).

В „Капіталі" Маркса повно обвинувачень проти неморальности капіталістичної системи: мовляв, коли є надія на 300 процентів доходу, то „немає в світі такого злочину, перед яким спинився б капітал"... Цей етичний напрям в оцінці капіталістичної системи знайдете і в працях основників українського соціялістичного руху: у Мих. Драгоманова, Івана Франка, Мих. Павлика, Сергія Подолинського, Миколи Зібера та інших.

З цієї позиції треба вияснити й устрій, створений большевицькою партією від кінця 1917 р. в Росії і пізніше поширений на інші країни. Оборонці тієї системи (а є такі й серед українських еміґрантів) кажуть, що під диктатурою комуністів створено (чи твориться) соціялізм, бо там немає осіб, які самі, зокрема, володіють промисловими чи фінансовими підприємствами (банками). Це вияснення зовсім недостатнє. Бо головна річ у тому, хто, які люди в країнах під диктатурою комуністичних партій користаються додатковою вартістю (Surplus value), яку витворюють трудящі своєю неоплаченою працею. І виходить наяв, що в комуно-диктаторських країнах є така верства, що живе „щасливо й весело" коштом широкої народної маси, яка своєю працею забезпечує добробут тієї „нової кляси".

Комуністична бюрократія, всі ті „начальники", пригнічі, що тиснуть на підлеглих „трудяг", щоб працювали за мізерну оплату, — ото панівна верства, колективний капіталіст.

Поет Руданський писав, як на Україні за його часу, — одні „в землі риються, другі — потом їх тільки миються"... Цей лад панує по всіх країнах під диктатурою комуністів, і його маємо *повне право назвати* гіршим виданням капіталізму.

Комуністичні уряди переймали з високо-індустріялізованих країн техніку, але суспільний і політичний устрій країн під пануванням нової кляси реакційний: робітник на фабриці і хлібороб на селі безправний супроти поліційного апарату, він не має можливости домагатися поліпшення свого убогого життя. Народні маси в диктаторських країнах стоять на рівні кріпаків супроти шляхти, що в старовину називали своїх підданих — misera contribuens plebs" (чернь, що платить податки).

4. Основна проблема

Політичні еміґранти — росіяни, поляки, чехи — люди літератури й публіцистики - видали спільно в 1977 році проголошення в справі українській. Цим зроблено пролом у мурі замовчування української справи, яке бачимо в політичних колах Европи й Америки. До деякої міри вина за те замовчування падає на ті органи української преси на еміґрації, що часто виступають з твердженнями сумнівними, для пропаганди, щоб збудити ентузіязм і надії у оспалих земляків. Однак чужинців нам не треба аґітувати: вони шанують інформацію, основану на фактах.

В проголошенні в справі українській висловлено симпатію до народу, що зазнав чи не найбільше лиха від накинутого йому комуністичного режиму, який прямує перетворити Україну в географічне поняття, без національного змісту. В тому проголошенні є слова, що українці мають право на самостійність, якщо того забажають.

Мені приходить на думку перепис людности з року 1970. Перепис показав великі зміни в національному складі населення України; хоч українці творять коло трьох четвертих людности, але дуже виросло число населення України російської національности: більше як 19%. Цей приріст можна пояснити тільки політикою „перемішування", яку радив Ленін. Москва посилає в Україну своїх людей, а з України висилає за Урал і в інші республіки українців: то називається „обмін кадрами".

Про наплив чужої людности в Україну писав свого часу Мих. Драгоманов у книжці, виданій 1877 р. в Липську (Ляйпціґ, Німеччина): *„Як наша земля стала не наша"*. Москва зменшує число українців під комуністичним режимом також через вимордовання голодом: роки 1922, 1933 і 1946 далися в тямку нашому народові, бо загинули „без ножа" мільйони української людности.

Не знаємо, що принесе перепис людности СССР, який має відбутися 1980 року. Народовбивство і денаціоналізація, накидання нашому народові мови „старшого брата" — це велика небезпека. Тому кінчаю ці міркування словами-кличем, що був в ужитку українців-полонених в Австро-Угорщині та в Німеччині за Першої світової війни 1914-1918 р. В таборах полонених де були зібрані українці, для яких діячі Союзу Визволення України провадили освітну роботу, було звичайне привітання: „Дай Боже, витримати"!

(Кінець)

Гаврило Гордієнко

„ЛЕТ ОРЛІВ"

Так називається книга: Flight of Eagles. The story of the American Kosciuszko Squadron in the Polish-Russian War 1919-1920, by Rovert F. Karolevitz and Ross S. Fenn. Published by Brevet Press, Inc. 1974. Sioux Falls, South Dacota 57102.

Ця книга мусить зацікавити українського читача, бо вона в великій мірі оповідає про події в Україні в критичний час визвольної боротьби українського народу в роках 1919/20.

Тому, що в книзі оповідається про американських летунів на службі Польщі, книга стає цікавішою для українських читачів в Америці.

Після закінчення Першої світової війни перемир'ям 11-го листопада 1918 року в польській військовій місії в Парижі з'явилися молоді американські старшини-летуни як Купер, Фонтлерой, Корсі, Кравфорд та інші й виявили бажання послужити Польщі, як воєнні летуни.

В книзі зазначається, що ініціятива до цього походила від Купера, хоч далі в тексті можна подибати натяки на те, що ініціятива пішла від голови польської військової місії ген. Розвадовського.

Постійно й багато разів у книзі підкреслюється, що ані один із зголошених американських летунів не мав нічого з польським походженням, всі вони були американці не польського походження.

Вступали вони на службу польському воєнному летунству на рівних умовах з польськими старшинами тих самих ранг, без ніяких інших привілеїв. Творять вони окрему ескардрилью імени Косцюшка із сантименту і в пошані польському національному героєві, який добровільно приймав участь у американській визвольній війні проти Англії.

Перед виїздом американських летунів з Парижа до Польщі їх попрощали польський прем'єр Падеревскі й полковник Герри Гавленд, американський військовий аташе при польській владі.

Американські урядові чинники повністю сприяли своїм добровольцям до Польщі, бо виїнятково позвільнювали їх з американської армії, допомогли їм нелегально (чомусь нелегально?!) переїхати через окуповану Німеччину, то в складі персоналу Американського Червоного Хреста, то часом у складі допомогових місій Гувера.

По прибуттю їх до Польщі, їх убрали в польські уніформи, включно з шапками-рогатівками. З кожним старшиною був підписаний контракт на шість місяців. Контракт був у двох мовах, польській і англійській.

В палаці Бельведері їх особисто привітав маршал Пілсудський. Саме перша група американських добровольців летунів була невелика, всього семеро душ, тому їхня наявність мала більш політичне значення, ніж воєнне. Пізніше прибували ще додатково добровольці, яких вербував у ЗСА один банкир.

Додатково прибуло ще трьох летунів і всі вони десятеро прибули 18-го жовтня 1919 р. до Львова й отаборилися на Левандівці. До їхньої диспозиції були літаки, переважно німецькі, які німці впорядку залишили на складах на Шлезьку. Частинно австрійські літаки й дещо італійських.

Технічний персонал був переважно польський. При ескадрильї імена Косцюшка час від часу бували приділені й польські старшини летуни. Американські летуни були свято переконані, що вони воюють проти большевиків, хоч до походу на Київ їм не доводилося воювати проти большевиків, себто під термінологією „большевиків" попали й українські війська.

Книга дуже цікава й нема можливости всю її переказувати. Лиш зверну увагу, що наявність американців (себто громадян ЗСА!) у польському летунстві була відома й большевикам й на голови деяких із них була розписана грошева нагорода аж одим мільйон карбованців за живого, чи мертвого американського летуна Фонтлероя.

Деякі з американських летунів попали в совєтський полон і там сховалися під інші прізвища (американські, але не свої!). Чому така велика увага була до них?! Напевне тому, що скидаючи бомби занадто не придивлялися до об'єктів, на які кидали бомби й часто були випадки жертв серед цивільного населення. Як наприклад, в селі Старосіллі, Луцького повіту селяни пиляли колоду на дошки, надлетів літак, може якраз з американським пілотом, і кинув бомбу, якою і був убитий один із селян, що різали дерево. (Цього в книзі нема!)

Американські летуни приймали участь у повітряній розвідці, в киданні бомб, в розстрілюванні потягів, воєнних обозів і війська на землі. З закінченням війни у жовтні 1920 року американські летуни були демобілізовані. Одержали воєнні нагороди, включно з орденом „Віртуті мілітарі".

Три американські пілоти загинули й поховані вони у Львові на цвинтарі „Обронцуф Львова". На їхніх могилах був гарний пам'ятник, який тепер напів зруйнований. Просто із-за недбальства, бо вже ніхто за ним не доглядає.

Повторюю, що книга дуже цікава й її треба знати нашим історикам модерної історії України. Авторів треба подивляти, бо вони за десять літ праці зібрали масу матеріялів, як щоденники, вирізки з преси, численні фотографії, перевели опитування ще живих свідків.

Книга видана люксусово, на гарному папері, з численними ілюстраціями, чорнобілими й кольоровими. Цих американських пілотів потягло до пригод, бож з Польщею вони нічого спільного не мали. А такий пілот із них, як Купер, пізніше став одним із славних зірок-чоловіків у Голівудських фільмах. Тому й книга про „Лет орлів" читається, як пригодницький твір.

ГОЛОС ЧИТАЧА

НАШІ РІЗДВЯНІ ПЕРЕЖИВАННЯ

В одній американській газеті репортер описав, як святкували Різдво в давних часах, що запам'ятали найстарші люди?

Якби український репортер обійшов наших найстарших людей і випитав їх, як вони святкували Різдво в різних часах, під різною владою, в різних місцевостях, у різних обставинах: на волі, в тюрмі, на засланні, в концентраках, на Сибірі чи Казахстані, на різних фронтах, у ворожих полках, у різних країнах світу — то це був би дуже цікавий матеріял, навіть для окремої книжки!

Я мав нагоду святкувати Різдво і за небіжки Австрії, і під російським царем Миколою II в 1915 р., в Західньо-Українській Народній Республіці в 1919 р. і в Україні в 1920 р., і під Польщею, під німецькою окупацією у Кракові і Львові, в Німеччині, в Австралії, в Америці і в Канаді, і кожне Різдво виглядало якось інакше.

Дуже багато з наших людей „святкували" Різдво в тюрмах і концентраках, на засланнях, серед дуже несприятливих обставин, очікуючи присуду смерти...

Моє покоління, з початку 20-го століття, переживало дві світові війни, революції, часи української державности, різні ворожі окупації, ворожі переслідування, бомбардування, розстріли наших людей, шибениці — словом великі трагедії.

Не знаю, чи якесь наше покоління перед тим переживало або переживатиме щось подібного?

У наших різдвяних поезіях віддзеркалилися деякі моменти, як туга за рідним Різдвом на чужині, тюремні переживання, повстанське Різдво в УПА, але ще багато не використаних переживань, які треба списати на вічну пам'ятку, як ми зустрічали Різдво в різних обставинах і країнах.

Дещо вже описано в наших газетах і журналах, у реґіональних збірниках, у споминах, що появилися окремими виданнями, одначе варт зібрати їх разом і видати окремою книжкою. Це буде дуже цікава лектура, що знайде свого читача. Зокрема цікаві описи, як виглядало Різдво в Українській Державі, перше Різдво в Америці, Канаді, Арґентині, Бразилії, Венесуелі, Австралії, Новій Зеляндії, на Сибірі, Казахстані і т. д.

Хто ще не написав таких споминів, нехай напише і пришле до наших газет. Хто збере різдвяні спомини й видасть їх окремою книжкою — напевно знайде вдячних читачів, а його труд оплатиться. Тільки треба знайти якесь наше видавництво, щоб цей задум здійснило.

Іван Дурбак

Трой, Н. Й.

о. Семен Гаюк

ВЕЛИКЕ РОЗБИШАЦТВО

(2)

Ось перед нами солідна книжка Андрея Нікитіна п. з. „Квітка папороті" — Москва, 1972 р. Автор книжки, журналіст-археолог, виїхав з Москви на Північ, щоб своїми очима побачити ще деякі вцілілі пам'ятники культури. Найперше він потрапляє у велике місто Вологду та йде оглянути залишки старих соборів та церков. Відвідавши місцевий музей, він, з дозволу адміністрації та в супроводі працівника музею, пішов оглянути старовинну дзвінницю, що прилягала до бувшого архиєрейського дому, і тут несподівано став свідком варварського нищення колосальної книгозбірні.

Та даймо тут слово самому авторові: „Увійшовши в простору залю під дзвінницею, ми здивовані спинились. Перед нами на цементовій долівці в безпорядочних купах нагромаджені були старі книги. Вони були в темно коричнявих шкіряних оправах, з жовтими і червоними обрізами 18 віку. Інші оправлені в жовтий, подібний до старої кости, перґамен, по якому де-не-де зберігалось золоте тиснення: книжки з застіжками, зав'язками, з червоними заголовними літерами, з заставками, віньєтками, ґравюрами, мапами.

Я відкрив першу, що трапилась, і прочитав на титульному листі: „Чудеса міста Риму. Опис церков, різних місцевостей і важливих пам'яток святого Міста Риму... Рим, 1686 р." Це був розкішний путівник 17 віку з безліччю малюнків і ґравюр, з описом пам'ятників мистецтва, державної, античної і церковної історії, зі списком пап, французьких королів, з попередженням від волоцюг та розбійників, з закликами до пожертв на церкви та манастирі, з описами процесій і святкувань... Гарненькі волгожанки в чорних халатиках, — продовжує далі автор, — звідкись то з бічних дверей виносили нові наруччя книг і скидали їх вниз під сходи.

— Пощо ж так безжалісно?! — закричали ми при виді чергової носіїхи.

— А пощо ж їх жаліти? Всеодно ще сьогодні їх на утиль завезуть! — відповіла вона байдуже і пішла за новим оберемком.

Ми завмерли...

Дзвінниця прилягала до стіни архиєрейського двору. За стіною знаходились фонди Вологодської обласної бібліотеки. На довгих, збитих з дощок стелажах зберігалась багатюща збірка дивних раритетів. Тут стояли книжки на слов'янській, латинській, грецькій, арабській, коптській та ще невідомо на яких мовах. Скарби 16 і 17 віків. Твори Отців Церкви і французькі романи, Ксенофонт і Гомер, словники всіх живих і мертвих мов, рідкісні журнали і першодруки, альбоми ґравюр, томи судових процесів, атласи географічні, ботанічні, анатомічні, нумізматичні, збірники папських буль і наукові розвідки...

Кожна друга з цих книг була неоцінимим музейним експонатом, бібліографічною рідкістю". (Нікитін. Квітка папороті стор. 40).

І далі автор дає пояснення походження цих великих цінностів. „Судячи по печаткам власників, по екслібрісам, по надписам, обласна бібліотека забрала в свої фонди біліотеки гімназій, семінарії, консисторії, дворянського клюбу, єпархіяльних шкіл, Архиєрейського дому (в оригінала з вел. літери о. С. Г.), багато приватних бібліотек, якими славилась колись Вологда, врешті збірки зі зруйнованих дворянських садиб".

Якщо ж прийняти до уваги, що на Вологодській архиєрейській катедрі і на вікарних катедрах в різні часи було кілька виходців з України, що одержали освіту в Київській Духовній Академії, то ясним стає походження цих книжкових багатств. Імена єпископів, як Іриней Братанович, Феофілакт Слонецький, Феодосій Шаповаленко, Лука Конашевич, Феодосій Голосницький, Пахомій Симанський говорять самі за себе. Побували на цій катедрі і вчені греки, вчені білоруси та були визначні постаті і з росіян, як відомий історик Євгеній Болховитинов та Інокентій Борисов. Зрештою, Вологда та сусідня Перм, в порівнянні з Сибіром, саме і були тими справді „не столь віддаленими місцями", куди царська влада висилала з України і з Польщі всіх для неї менш небезпечних та нельояльних. Після насильного навернення на православ'я в 1839 р., кілька греко-католицьких духовників, разом зі своїми родинами, та немало і вірних були вислані у Вологодську губернію на найнижчі церковні становища. Не бракувало там і поляків, які туди були заслані після невдалих двох повстань.

Розповідь Нікитіна про варварське знищення такого багатого і різноманітного книгосховища викликає оправдане огірчення в читача, і Нікитін, з міркувань скорше цензурних, намагається применшити цей злочин та пояснити його прикрою випадковістю: „Хтось, каже він, — я до цього часу не знаю хто — не то видав наказ, не то не зрозумів виданого наказу про ліквідацію фондів обласних, районних і музейних бібліотек. Наслідки були жахливі. В утиль, в утиль, в утиль, тобто на сирівець, на перерібку — разом з баньками з-під консервів, металоломом, ганчір'ям, зношеними черевиками вкидалися і книги, кожна з яких могла виявитися єдиним вцілілим примірником рідкого видання".

Далі автор оповідає, що зі своїм принагідним товаришем вихопили кільканадцять старовинних книжок, а сам автор з тягарівки ще одну гарно оправлену книжку, що виявилася власноручним рукописом „відомого і шанованого в Европі Швейцарського філософа і богослова 18 століття Йогана Каспера Лафатера". (стор. 40) Та де б не пішов по Вологді цей турист з Москви, скрізь він знаходив руїну та злочинне, диявольське знищення.

Відвідав він також значно менше місто Карґополь. Це місто в минулому славилося величавими церквами, що дивували людей не тільки своєю імпозатністю, але й оригінальним стилем північної архітектури. Автор з відчутим жалем, наскільки це дозволяли йому підсовєтські обставини, стверджує, що всі Карґопольські церкви використовувались вже не по призначенню.

Та ось підімо разом з автором до однієї з церков, яку він називає Воскресенською: „У Воскресенській церкві склад. При вході стояла понура і худа кляча, впряжена до воза (в телєгу). Два вантажники виносили з дверей фанерні скрині і ставили їх на фіру. За працею доглядала літня жінка в синьому халаті, вдягненому на ватну куртку. Я попросив в неї дозволу увійти до середини.

— А нема чого там дивитися, — відповіла вона байдуже.

— Склад — він і є склад. Може, і було дещо раніше, тільки я вже не застала. Ось воно, камінь один...

Дійсно, з дверей видно було лише голі нефарбовані обдерті стіни з навислим павутинням..." Бачучи моє огірчення жінка порадила мені:

— Ви краще в музей підіть. Там у нас вся старовина. Ну, і на дзвінницю пускають, якщо попросити. А музей — ось він впоруч з дзвінницею..." (стор. 60)

Разом з сатанинським нищенням церков, нищилися і наявні в них бібліотеки, архіви, утвар та безліч старовинних ікон, що переважно були справжніми шедеврами іконописного мистецтва. Часто такі ікони чи інші предмети з церковної утварі своєю давністю сягали в 12, а то навіть і в 11 століття.

* * *

Про постійне й неослабне нищення церков, а разом з ними і всієї церковної утварі, читаємо в іншого совєтського письменника, Володимира Солоухіна, в його майже автобіографічних записках колекціонера, яким він дав назву: „Чорні дошки". Видання — Совєтський письменник. Москва, 1969 р.

Автор походить з родини колгоспників Володимирської области. Відбув армію, скінчив університет і зробив помітну журналістичну і письменницьку кар'єру. Працюючи журналістом в Москві, він випадково в одного артиста-маляра побачив силу старовинних ікон, якими дуже зацікавився. Після того, як артист-маляр в кількагодинному викладі впровадив його в тайни відкривання глибокої старовини та недослідженої минувшини, що була прихована на цих старих іконах, Солоухін сам запалився ідеєю колекціонерства древніх ікон. В часі своїх відпусток він почав об'їзджати всі довколишні села, де колись були церкви чи каплиці, після насильної ліквідації яких у віруючих людей могли зберегтися речі церковного ужиткования: ікони, євхаристичний посуд, книжки, архівні записи.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яке відбулося в днях 23-го до 27-го травня 1977 року на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

(4)

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА Д-РА ІВАНА ФЛИСА

Заключення

Аналіза фінансового зіставлення та всіх інших звітів показує, що Український Народний Союз фінансово зростає. Наш новий союзовий будинок є вповні винайманий і ми надіємося, що це нам принесе не тільки фінансову користь, але теж дасть нам певного роду гордість та високе моральне задоволення.

Наші недоліки показує одначе інша сторінка. Ми вже третій рік підряд тратимо членів. Наші втрати протягом цих трьох років виглядають так:

1974 рік	—	653
1975 "	—	957
1976 "	—	383

Чи втрати у роках 1977, 1978 та в наступних, переміняться у чотиричисельні?

Ми не смімо до того допустити! Тому ми не смімо попадати в апатію та приймати річний занепад здобутків нових членів за нормальне явище!

Ми мусимо перестати нарікати на сучасну економічну ситуацію і на сучасні суспільні та всегромадські відносини!

Громадська праця ніколи не була легкою. Наші предки мали ті самі, або може й ще гірші перешкоди в організуванні нових членів! Їхня найвища ідея — це була посвята громадській праці, прикмета, що її не кожний з нас має та відчуває потребу її мати.

Ми любимо говорити, що наші попередники-предки жили „у старих, добрих часах". Фактично ми живемо „у добрих часах". Добре подумавши, ми приходимо до переконання, що якраз ми живемо у найкращій добі, яка колинебудь існувала! Все, чого вимагає наша ситуація, це присвятитися ідеї, бути гордим своєю ідеєю і радіти досягненнями та ростом нашої організації! Ми мусимо поставити собі ціль та ідею і в їх напрямку безперервно іти! Ми не смімо тратити здібних, професійних організаторів, яких мають інші товариства, і тим ми зупинимо наші невдачі. А якщо так уже станеться, ми мусимо звернутися до наших секретарів та інших активних членів Українського Народного Союзу, щоб вони в той критичний час нам допомогли. Вони покажуться не менше відданими, чим їх попередники! Але перш усього ми мусимо позбутися тих обставин, які спричиняють їх незадоволення, які часом виглядають їм неповагою до їх почуттів та стремлінь! Наші секретарі були, є, і будуть нашим найбільшим мастком! І тому ми мусимо докласти всіх зусиль, щоб їхню працю полегшити, зробити її більше вдячною і оцінити її. Тільки наші секретарі можуть зупинити постійні річні втрати у числах наших членів. Але ми мусимо їм дати не тільки моральну підтримку, ми мусимо дати їм поміч у таких важких невідрадних хвилинах! І я певний, що ми досягнемо і дійдемо до тої ідеї, на якій побудовані наші стремління — зріст Українського Народного Союзу.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис до свого писаного звіту додав: Пані і Панове! Від себе я хочу всіх вас перепросити, що я так пізно подав вам свій звіт з моєї ділянки праці для УНСоюзу. Склалося так, що я не мав часу його скорше написати і видрукувати. Я щойно вчора його написав і видрукував. То є трохи корисне для мене і для вас. Для мене тому, що ви пізно отримали і не знаєте, що в тому звіті є, а для пана Сохана, бо він мусів би його передрукувати, посвячувати свій труд і видавати гроші на передрук. Більше не маю нічого до свого звіту додати.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ДИРЕКТОРА ДЛЯ КАНАДИ СЕНАТОРА ПАВЛА ЮЗИКА

УНСоюз у Канаді не має багато чим похвалитися в минулому році. Це можна було передбачити. Причини повторяли всі урядовці й радні з Канади, так як я, кожного року, але їх легковажилося. Треба пам'ятати, що Канада й обставини в Канаді значно відмінні від ЗСА і від обставин у ЗСА. Життя й наставлення українців у Канаді є відмінні від українців у ЗСА. Пристосувати американські способи в Канаді і провадити адміністрацію й працю виключно від централі в ЗСА натрапляє на великі труднощі й невдачі, що доказує досвід.

Повторяю: щоби мати успіхи тепер у Канаді, треба провадити всебічну працю від центру в Канаді. Для цього потрібно в Канаді:

1. Канцелярію з управителем;
2. Обласних організаторів — одного на Сході, а другого на Заході;
3. Власних фондів;
4. Ілюстрованого Альманаху УНСоюзу в Канаді;
5. Союзового Дому.

Треба мати на увазі, що приходи з асекураційних фондів УНС у Канаді є великі. Надвишка по виплаченні всіх видатків річно виносить поверх 300,000 дол. Ця надвишка повинна належити до українців Канади і повинна бути використана для провадження ширшої і кращої союзової праці в Канаді. Розумію, що тепер буде канцелярія в Торонті. Вже давно час на неї.

Деякі провідники УНСоюзу в ЗСА говорять, що ЗСА багато зробили для українців Канади. Не дуже багато. Всі Канадські приходи йдуть до ЗСА, а з тих 300,000 дол. річно дістаємо дуже, дуже мало. Отже американські українці дістають великі користі з наших заробітків у Канаді, і не роблять нам ніякої ласки. Що важне, це співпраця для добра українського народу.

Додаток до звіту головного директора для Канади сенатора Павла Юзика, який подав в його заступстві голова Контрольної Комісії мґр Іван Геврик:

Сенатор Павло Юзик, виїжджаючи на сесію асамблеї НАТО до Европи, написав листа до Головної Канцелярії на руки головного секретаря Володимира Сохана, в якому уповажнив мене, щоби я репрезентував його на цих нарадах. Ви маєте його друкований звіт, до якого просив мене сенатор Юзик додати таке: В порозумінні з головою Канадського Представництва Екзекутива УНСоюзу відкриває Канадську Канцелярію, яка буде приміщуватися під такою адресою: Юкреніен Нешенел Асошіейшен, Канадієн Офіс, 2323 Блюр Ст., Вест, Торонто, Онт. Вже є закуплене потрібне устаткування, на днях буде залучений телефон. Офіційне відкриття Канцелярії повинно відбутися, коли приїде голова Канадського Представництва сенатор Павло Юзик. Я думаю, що ця мрія, за яку Канадське Представництво змагалося на протязі останніх 8 років, стане дійсністю вже в найближчих днях. Маючи Канцелярію, треба буде взятися до праці і то працювати в тому напрямі, щоби збільшити наше членство в Канаді і тоді прийти з дальшими вимогами, які буде ставити Канада.

Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник



The efforts of UNA women, members and friends brought about the realization of the Lesia Ukrainka statue project in 1976, the year of the American Bicentennial and the Centenenial Settlement in the USA. The statue bust of Ukraine's foremost poetess by sculptor Mykhailo Chereshniowsky stands on a knoll at Soyuzivka opposite Taras Shevchenko, greeting visitors on their way to the main house, with Lesia on the right and Taras on the left. A welcome addition to the Ukrainian American cultural scene, and to all involved our thanks and appreciation. (Details later.)

Organizationally, UNA women contributed to the UNA's growth with 21 of them organizing 10 or more members. Membership in the Champions' Club includes A. Haras, first place, with 36 members; K. Steciuk, 2nd with 34, and M. Makar 3rd, with 32, followed by H. Olek, with 31, and T. Moroz with 29. UNA Builders included O. Donlycka with 23, I. Fuga 20, M. Kulchytska 14, J. Demchuk, M. Hnatiuk and A. Yaworska, each 13; D. Orichowska and M. Dushnyck, 12 each; A. Remick, M. Lesawyer, S. Kozak-Orichowska, I. Oliynyk and V. Banit, each 11; and E. Gordon, O. Karachewska and M. Scibelo 10 each. There were many others who organized less than ten members. Especially heartening was the entry of newcomer Maria Makar to the Champions' Club, and that of youthful Irene Fuga in the Builders' Club.

In addition to organizing 12 members in 1976, this officer's other organizational activities consisted of participating in all New York District Committee meetings and representing the UNA at meetings of the Pittsburgh, Wilkes Barre, Shamokin, New Haven, Buffalo and Woonsocket districts. (Reports were submitted of all meetings attended to "The Weekly.")

Many suggestions for the development of their "Soyuz" and its image were offered at these grass roots meetings — need for more policies, senior citizens' home, reducing convention costs, need for organizing manual, longer Term policies, increased attendance by branch officers and members at district and local meetings, centralizing branches, need for UNA troubleshooter, etc. Also desired was a spirit of fraternalism, upon which the UNA was founded and which must never be forgotten.

This officer has prepared an article on the UNA to reach members of our leading women's organizations. We believe it is a potential avenue for organizing more women into the UNA, which our women organizers should pursue in their contacts with other organizations.

As UNA Vice President, I attended UNA executive committee meetings during the year.

At the Labor Day weekend represented the UNA at the swimming meet and the tennis tournament at Soyuzivka, participating in the opening and closing ceremonies, presenting prizes, meeting young people, etc.; donated her annual Sportsmanship trophy to a young tennis player. With the popular tennis camp run by Zenon Snylyk and George Sawchak, there has been an increase of young tennis competitors; also more swimmers are registering. Through sports, many young people can be signed as UNA members and brought into the Ukrainian American community more actively.

This officer represented the UNA at the banquet honoring Patriarch Slipyj, held at the American Hotel in New York City, and attended a luncheon for him at the UNA headquarters.

This officer was UNA delegate to the UCCA Congress; was named to its national council and serves on its external affairs committee.

Was elected First Vice President of the New York Fraternal Congress.

At Ukrainian Independence Day UCCA program in Hempstead, N.Y., recited Bohdan Lepky's "The 359." Served on arrangements committee for Captive Nations Week on Liberty Island, New York City.

Re Human Rights, was main speaker at Estonian women's program in New York City and also arranged for appearance of "Promin" Chorus of St. George Academy. Our participation was received very warmly. Working now on getting petitions for dissidents signed. Attended UNA reception in Washington, D.C.

Re Bicentennial, served as vice chairman of the NYC Bicentennial Committee; invited guests to opening of its Fair and was M.C. on opening day; worked on journal, participated in parade, Bandurist concert and reception, and final recognition dinner. Chairman Flis' committee implemented all phases of program projected at the beginning. Worked on UCCA Brooklyn time capsule project. Participated in Washington, D.C. Bicen activities.

Served as M.C. at St. George's Ukrainian Catholic Church 7th Street Fair and invited guests to attend.

Participated in "Moloda Dumka" press conference and wrote extensive article for "The Weekly" on the group.

Active in national election campaign and served as Senator James L. Bucklye's New York State Ukrainian chairman. Was re-elected vice-Chairman of New York Republican Heritage Groups Council; prepared resolutions and sent them to National Republican Heritage Council for its annual convention's consideration.

As Chairman of the UNA Women's Committee will submit details re Lesia Ukrainka statue project, as well as my recommendations.

Thank you.

В доповненні до свого друкованого звіту заступниця головного предсідника Марія Душник сказала:

In 1976 the endeavors of several years culminated with the statue of Lesia Ukrainka being erected at Soyuzivka. Mrs. Irene Pelenska, head of the World Committee for the Commemoration of the 100th anniversary of the Birth of Lesia Ukrainka, had proposed in 1971 that the UNA Women's Committee undertake a project to build a statue of Ukraine's foremost poetess on the grounds of the UNA resort. The work of raising funds continued over the years with the cooperation of many of our branches and districts, individual members and friends; especially to be mentioned are Mr. and Mrs. A. Shumeyko (Kobasniuk Travel Agency), Dr. & Mrs. Z. Matkivsky, the UNA Lehigh Valley, Montreal, New York & Philadelphia districts; the late Dr. A. Sanotsky and S. Bardichewsky, Mrs. A, Hnatiuk, Mr. P. Waszczyszyn, J. Yarema, W. Pepiuk, A. Yaworsky, M. Nowak and many, many others.

In connection with the commemorative journal, scores of ad forms were sent out to branches, organizations and individuals. This officer collected $700 worth of ads.

On September 19, 1977, before an assemblage of 2,000, including the clergy and representatives of Ukr.Amer. Organizations and Canadian, Prof. Isydora Borysova, sister of Lesia Ukrainka, unveiled the statue. Afterwards she was besieged by a crowd of young people and adults asking for her autograph in the souvenir journal.

The unveiling program was as follows: singing of the national anthems and the invocations, followed by opening and greetings by Mary Dushnyck, as Chairman of the UNA Women's Committee. Unveiling of statue and sprinkling of ground with soil from Ukraine by Prof. Borysova, assisted by UNA President Joseph Lesawyer and Mrs. Dushnyck, accompanied by UNA Women's Committee members and organization representatives; blessing of statue by Rev. Ivan Mak, pastor of local Holy Trinity Ukr. Cath. Church, Rev. Dr. Bohdan Woloshyn, Very Rev. Protopresbyter Artemy Selepyna, head of Consistory of Ukrainian Orthodox Church of USA, and Rev. Joseph Lukasewych. Main speaker was Dr. Larissa Onyshkevych, Rutgers University, whose theme was "Contemporary Aspects in Lesia Ukrainka's Works" (in Ukrainian). Followed by a recitation of excerpts of L. Ukrainka's works by Ivanna Kononiw in Ukrainian, and a recitation of "Contra Spem Spero" by Natalia Chuma in English, a group of songs to words of L. Ukrainka by the Girls Vocal Ensemble, Taras Shevchenko School of Ukrainian Subjects in Lachine, Quebec, led by the school director, Tekla Moroz, UNA Supreme Advisor, accompanied by guitarist Andriy Harasymovych. Anna Haras, UNA Supreme Advisor, served as Master of Ceremonies. Benediction.

Special thanks are due to Mr. Kwas, Mr. Dragan, Dr. Flis and Mr. Sochan and the members of the annual meeting banquet committee for their cooperation and assistance.

I personally wish to thank also the other members of the UNA Women's Committee, who all cooperated with me in this effort: Ulana Diachuk of the Home Office, Anna Hara, Tekla Moroz, Anna Chopek and Maria Chuchman.

The UNA Women's Committee is happy that it contributed to making better known the name of Lesia Ukrainka in this country and especially at Soyuzivka where thousands of students and young people will view Chereshniowsky's monument of the great Ukrainian poetess, who with her idealistic poetry and fiery drama aroused the downtrodden Ukrainian nation to an awareness of its destiny and its endless struggle for liberation.

We hope the efforts of the UNA Women's Committee will contribute substantially toward making the name of Lesia Ukrainka universally recognized as a major literary figure.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ВОЛОДИМИРА СОХАНА



Цей звіт за 1976-ий рік є вже моїм 11-им річним звітом члена Головного Екзекутивного Комітету. Хоч у трьох моїх каденціях змінялися назви моїх постів, мої обов'язки були впродовж всіх цих років ідентичними, за винятком доповнення їх на останній Конвенції обов'язком виготовляти протоколи усіх засідань Головного Екзекутивного Комітету та Головного Уряду. У моїй праці в Головній Канцелярії був 1976-ий рік вже 28-им роком моєї служби для УНСоюзу та його членства. З кожним роком набуваю більшого досвіду, який зобов'язує мене працювати ще більше та краще для УНСоюзу. Але все має межі можливостей і спроможностей, бо при найкращих бажаннях і при найсильнішій волі не можна здійснити всіх плянів та задумів, коли вже бракує часу на виконання навіть найбільше конечних і пильних завдань. Тому я пошукую вже від деякого часу відповідного поповнення до складу нашого відданого „тіму" службовиків Рекордового Відділу. Моїм співробітникам Рекордового Відділу складаю тут подяку та признання за їх точну і совісну працю, виконувану у справді братерському дусі, хоч і часто в трудних обставинах, бо в неповному складі. Для нашого „союзового рекорду" згадаю їх усіх у порядку років служби: Стелла Раєн, Меланія Мілянович, Ярослава Левицька, Іванна Коць, д-р Марія Кобринська, мґр Наталія Залуська, Ольга Парубчак, Михайло Юзенів, Діонізій Смотрич, Данута Ясінська, проф. Павлина Данчук і Богуслава Поліщук, як також д-р Іван Козак, який працює в нас по 3-4 дні в місяць над виготовлюванням місячних звідомлень Рекордового Відділу.

Почуваюсь до обов'язку скласти тут подяку та признання нашим секретарям Відділів, які є нашими найближчими співробітниками в терені. Тільки завдяки їхній відданій та наполегливій праці і прикладній співпраці з Головною Канцелярією може УНСоюз виконувати свої великі та важливі завдання. Без цієї муравлиної праці в терені наших секретарів Відділів не міг би наш УНСоюз бути найбільшим і найсильнішим та сповняти цю свою провідну ролю в українській громаді. Ряди цих наших українських та союзових патріотів прорідилися втратами тих, які в минулому році і вже на початку цього року відійшли у вічність, але залишуться назавжди записані в історії УНСоюзу. Для вшанування їх пам'яті подаю список цих наших втрат діючих і колишніх секретарів Відділів: Мирослав Демчук, мґр Осип Стецура, Матвій Костишин, Микола Сеник, Василь Воркевич, Дмитро Хрупалик, Михайло Жук, Василь Подубинський, Петро Костик, Іван Тарнавський, Іван Яковенко, Максим Кочубка, мґр Осип Мащак та Іван Паньків.

Звітовий 1976-ий рік був одним із найважчих років за ввесь час моєї праці для УНСоюзу не тільки під оглядом великого навантаження обов'язками, але і ще більше під оглядом розчарувань, заведених надій на кращі висліди нашої праці, яка не дала нам сподіваних успіхів, що їх ми собі бажали та до яких ми зміряли. Склалось на це ряд різних причин, головними серед яких назву економічний застій у ЗСА, збайдужіння наших людей до свого рідного — українського та до наших завдань супроти нашого народу і брак людей до праці в наших установах, організаціях та в нашій українській громаді. Порядок, в якому ці причини тут вичислені, не конечно віддзеркалює порядок їх важливости, чи рішального впливу на такі висліди нашої праці.

Наша забезпеченева служба

В нашій забезпеченевій службі не було у звітовому розі значних змін. Всі праці Рекордового Відділу, від оформлювання аплікацій аж до видачі документів для виплат забезпечення, виконував скоро і точно штаб наших службовиків, нашого „тіму", членом якого вважаю я також себе. У співпраці зі секретарями Відділів ми старалися давати постійно нашому членству якнайкращу забезпеченеву службу, яка включала фахові інформації та поради у всіх справах членства і забезпечення в УНСоюзі.

Тому, що ми ведемо наше підприємство кореспонденційним способом, ми присвячували і в цьому звітовому році багато уваги нашому листуванню із секретарями, організаторами, членами і кандидатами на членів. Секретарі та організатори завжди діставали від нас відповіді на їхні листи не пізніше, як до трьох днів від дати їх одержання. Ми вважали нашим обов'язком дати у кожному випадку нашому секретареві, організаторові, членові, чи кандидатові на члена, найбільш вичерпні інформації, вияснення, чи фахові поради, підкреслюючи цим професійність УНСоюзу в життьовому забезпеченні та перевагу УНСоюзу, як братської забезпеченевої установи, над комерційними компаніями.

Наші старання про затвердження трьох нових плянів забезпечення остаточно увінчалися успіхом і ми вже маємо видруковані ці нові грамоти, в тому окремі для стейту Пенсильвенії, згідно з вимогою цього стейту. Тепер чекаємо на виготовлення інформаційних та пропаґандивнихх матеріялів про ці три нові пляни забезпечення. Над ними працює службовик Організаційного Відділу, але ми маємо в пляні заанґажувати до цього професійну особу з комерційним досвідом у таких справах.

Вже на початку цього року набув Рекордовий Відділ ще одну нову бюрову IBM машину — сортер 083, який допоможе нам виконувати деякі наші праці скорше, головно коли мова про статистичні дані для щорічного звітування перед забезпеченевими властями стейтів та провінцій.

Вишкільна праця

У звітовому часі не відбувся центральний секретарсько-організаторський курс на „Союзівці", ані не було стільки, як у попередніх роках, вишкільних курсів по Округах, тому що осередки українського поселення в ЗСА відзначували різними святковими імпрезами 200-річчя ЗСА та 100-річчя українського поселення в цій країні. Крім принагідних інструктажів, влаштовуваних перед зборами Округ, чи Відділів, відбувся один більший секретарсько-організаторський курс для союзових діячів Нової Англії у Вілліментику, Коннектикат, на якому викладачами були ми вдвійку з головним організатором.

Внаслідок браку таких курсів довелось у звітовому часі вести вишкільну працю нових секретарів головно кореспонденційним способом. Таке листування з новими секретарями було справді часте та обширне, тому й вимагало воно багато часу. Для вишколу секретарів Відділів, положених ближче Головної Канцелярії, користувався я теж телефонами, як також зустрічами з ними.

Потребу таких секретарсько-організаторських курсів дається вже тепер відчувати чимраз більше тому, що вже прибуло чимало нових секретарів Відділів на місця тих, які відійшли. Цим самим заплянований центральний секретарсько-організаторський курс на „Союзівці" у 1977-му році, як і курси по Округах, стали вже конечністю для вдержання нашої союзової праці в терені на відповідному рівні.

Протоколи і статут УНСоюзу

Протоколи засідань Головного Екзекутивного Комітету були у звітовому році, як і в попередньому, виготовлювані завжди на час і зараз таки перекладані на англійську мову для забезпеченевих властей. В більшості були ці протоколи також на час публікованої у „Свободі", а вже опісля затверджував їх Головний Екзекутивний Комітет на чергових засіданнях.

Протокол попереднього річного засідання Головного Уряду був знову опублікований з опізненням. Всі резолюції та рекомендації Головного Уряду були опубліковані вже в першому числі „Свободи" після цього річного засідання, як це робив я вже від ряду років, записуючи всі рішення річного засідання для „Свободи". Але виготовлення цілого протоколу, який, згідно з рішенням Головного Уряду, міг бути окорочений тільки за згодою кожного звітодавця і дискутанта, коштувало мені знову багато труду і часу. На початку вересня мав я вже готові дві третини протоколу, але цілий протокол з усіми подробицями дискусії, запитів та відповідей не міг бути готовий скоріше, як при кінці жовтня. Подібно було з протоколом річного засідання 1975-го року. Перед публікацією протоколу з останнього річного засідання звертався я до поодиноких членів Головного Уряду з пропозиціями деякі місця протоколу скоротити, чи пропустити, але мої старання не мали успіху.

Щоб приспішити виготовлення протоколу з цього нашого річного засідання, заанґажував я службовика Рекордового Відділу п. Михайла Юзеніва, який буде записувати на магнітну стрічку ціле засідання і буде робити нотатки з перебігу цих наших нарад. Але я знову звертаюся до Головного Уряду з проханням і закликом, щоб ми тут вирішили дати головному секретареві повновласть скоротити протокол цього нашого засідання до звітів та рішень, зокрема коли йдеться про його публікацію. Я виготовляв протоколи річних засідань Головного Уряду в роках від 1960-го до 1965-го, коли був на цих засіданнях, як асистент головного секретаря п. д-ра Ярослава Падоха. Тоді я писав скорочені протоколи засідань і потім ще пропонував головному секретареві пропускати з публікованого протоколу такі місця, які не були корис-

→

нями для УНСоюзу. Писав я теж протокол з Конвенції в 1966-му році, коли був обраний секретарем цієї Конвенції, і цей протокол був коротший, як два останні протоколи наших річних засідань з 1975-го та 1976-го років. Тепер, коли я сам відповідаю за протоколи, як головний секретар, Головний Уряд повинен наділити мене такою довновластю, до речі згідною з постановами нашого статуту, щоб я міг писати скорочені протоколи та мав право пропускати в публікованому протоколі такі місця, які є шкідливими для УНСоюзу. Дуже прошу вже на початку цього засідання зважити цю справу та винести рішення, взявши до уваги добро нашого УНСоюзу. Голоси членів про опублікований протокол нашого останнього річного засідання були дуже різні. Було чимало таких, які схвалювали цей протокол з подробицями, без скорочень, бо він, мовляв, доказує панування демократії в УНСоюзі та дає можність всім союзовцям краще пізнати своїх головних урядовців. Але більшість голосів була проти таких детальних протоколів і ця більшість підкреслювала шкідливість опублікованих критичних завваг про УНСоюз. Я прихиляюся до голосів за скорочуванням протоколів та дораджую винести таке рішення. При цьому покликаюся на постанову нашого статуту УНСоюзу в параграфі 40-му, в якому про цей обов'язок головного секретаря сказано таке:

„Він (головний секретар) має зладжувати протоколи з нарад усіх засідань Головного Уряду й Головного Екзекутивного Комітету й має оголошувати звіти головних урядовців, усі прийняті резолюції, вирішені ухвали і ті директиви, рекомендації та завваги, що мають більше значення, й має їх оголосити в офіційному органі Союзу не пізніше, як останнього дня місяця, наступного після того, в якому відбулося засідання".

Після остаточного затвердження всіх змін статуту нашої останньої Конвенції забезпеченевими урядами стейтів ЗСА та провінцій Канади ми передали були в серпні 1976-го року повний текст статуту УНСоюзу до друку. В часі, коли виготовляю цей мій звіт, в друкарні „Свободи" саме закінчується друк нового видання статуту УНСоюзу, після чого його примірники будуть розіслані всім секретарям Відділів та головним урядовцям.

Ведення обліку руху і стану членства

Рекордовий Відділ веде постійно облік руху і стану членства з числами грамот і сумами забезпечення по клясах забезпечення, по стейтах і провінціях, по Відділах та за віком членів. Для такого обліку вдержує він книжки та картотеки IBM, в яких переводить щомісячні зміни у стані членства. Основною ціллю вдержування такого обліку є виготовлювання звітів для забезпеченевих властей та обчислювання оцінки грамот — резерви, а також виготовлювання з картотек IBM чеків дивіденди для членів.

Поміщені внизу таблиці з даними про рух і стан членства у звітовому році, як і порівняльні цифри з попередніми роками, дають змогу оцінити та проаналізувати організаційний і фінансовий стан УНСоюзу. Тому рекомендую познайомитися з цими таблицями, що їх виготовив я для цього звіту, та поробити на підставі цих даних відповідні висновки про наші досягнення і невдачі, бо тільки ясний погляд на стан справи дає нам змогу підсумувати нашу працю та плянувати її на майбутнє.

РУХ ЧЛЕНІВ

РУХ АКТИВИНИХ ЧЛЕНІВ У 1976 РОЦІ

Місяць	Нові члени	Суспендовані	Грошові звороти	Випл. Е. грам.	Випл. Р. грам.	Посмертні виплати
СІЧЕНЬ	236	31	100	86	71	98
ЛЮТИЙ	224	24	85	93	68	83
БЕРЕЗЕНЬ	211	16	56	91	77	70
КВІТЕНЬ	200	32	75	76	51	75
ТРАВЕНЬ	222	65	49	78	63	68
ЧЕРВЕНЬ	229	1	71	76	63	80
ЛИПЕНЬ	190	18	73	62	39	52
СЕРПЕНЬ	224	26	84	83	53	68
ВЕРЕСЕНЬ	237	74	39	75	64	70
ЖОВТЕНЬ	302	44	63	88	46	64
ЛИСТОПАД	288	23	61	78	62	74
ГРУДЕНЬ	508	32	62	105	64	62
РАЗОМ:	3,071	386	818	991	721	864

ПІДСУМКИ РУХУ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ У 1976 РОЦІ

	Молодь	Дорослі	Акцидентові грамоти	Разом
Стан активних членів з 1-го січня 1976 р.	18,718	44,376	6,055	69,149
Нові члени	898	1,717	456	3,071
РАЗОМ:	19,616	46.093	6.511	72,220
Втрати членства:				
Суспензи	36	48	302	386
Грошові звороти	292	526	—	818
Виплати Е. грамот	618	373	—	991
Сплачено вкладки Р грамот	288	433	—	721
Посмертні виплати	15	848	1	864
Перехід з деп. молоді до дорослих	34	34		—
Інші втрати	55	32	24	111
Разом втрати:	1,338	2,226	327	3,891
Стан активних членів з 31 грудня 1976р.	18,278	43,867	6,184	68,329
Прибуток або втрата за 1976 рік	— 440	— 509	+ 129	— 820

НОВІ ЧЛЕНИ 1976 РОКУ

Місяць	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
СІЧЕНЬ	62	137	37	236
ЛЮТИЙ	59	136	29	224
БЕРЕЗЕНЬ	51	129	31	211
КВІТЕНЬ	52	124	24	200
ТРАВЕНЬ	53	132	37	222
ЧЕРВЕНЬ	67	129	33	229
ЛИПЕНЬ	44	107	39	190
СЕРПЕНЬ	59	129	36	224
ВЕРЕСЕНЬ	80	115	42	237
ЖОВТЕНЬ	100	152	50	302
ЛИСТОПАД	90	169	29	288
ГРУДЕНЬ	181	258	69	508
РАЗОМ:	898	1,717	456	3,071

Льотерійні члени:		Акцидентові грамоти:	
1971	347	1971	599
1972	315	1972	687
1973	292	1973	967
1974	212	1974	701
1975	144	1975	501
1976	130	1976	456

НОВІ ЧЛЕНИ 1975 і 1976 РОКІВ ПОРІВНЯННЯ ЇХ ЧИСЕЛ ТА СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

	1975 рік		1976 рік	
	Число чл.	Їх сума забезп.	число чл.	Їх сума забезп.
Молодь	883	$1,290,000	898	$1,399,00
Дорослі	1,727	3,742,000	1,717	3,656,500
Акцидентові грамоти	501	2,505,000	456	2,280,000
РАЗОМ:	3,111	$ 7,537,000	3,071	$ 7,335,500
Пересічна сума грамот життьового забезп.		$ 1,927		$ 1,933
Пересічна сума всіх грамот нових членів		$2,422		$ 2,388

НОВІ ЧЛЕНИ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Рік	Число членів	Їх сума забезп.	Пересічна сума забезп.
1967	4,400	$ 8,032,000	$ 1,825
1968	3,872	7,180,500	1,855
1969	5,462	10,108,000	1,850
1970	5,252	9,734,900	1,663
1971	4,056	8,429,000	2,078
1972	4,216	8,967,000	2,127
1973	4,668	11,424,500	2,662
1974	4,005	9,672,00	2,415
1975	3,111	7,537,000	2,422
1976	3,071	$ 7,335,500	$ 2,388

ВИПЛАТИ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ГОЛОВНИХ ВТРАТ ЧЛЕНСТВА ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

	Нові члени	Суспендовані	Грошові звороти	Випл. Е. грамоти	Випл. Р. грамоти	Посмертні виплати
1967	4,440	888	617	786	999	843
1968	3,872	884	726	1,060	1,136	873
1969	5,462	356	781	2,048	2.098	875
1970	5,252	640	897	2,226	2,125	872
1971	4,056	620	965	1,836	1,715	883
1972	4,216	465	891	1,614	1,182	964
1973	4,668	457	749	1,296	902	874
1974	4,005	723	860	1,087	869	949
1975	3,111	775	803	1,193	828	852
1976	3,071	386	818	991	721	864
РАЗОМ:	42,113	6,194	8,107	14,137	12,575	58,849

НОВІ ЧЛЕНИ 1976 РОКУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Департамент Молоді

Кляса	Число членів	Їх сума забезп.
T-16	47	$ 50,000
P-20	365	635,000
E-20	223	293,000
E-18	236	342,000
P-65	8	9,000
E-65	19	70,000
Разом у Деп. Молоді	898	1,399,000

Департамент Дорослих

Кляса	Число членів	Їх сума забезп.
W	292	$456,000
P-20	593	1,233,000
P-65	99	263,500
E-20	498	749,000
E-65	124	403,000
DP-65	77	307,000
T-5	10	60,000
T-10	24	185,000
Разом у Деп. Дорослих	1,717	$ 3,656,500
Акцидентові грамоти	456	$ 2,280,000
Разом усі нові члени	3,071	$ 7.335.500

НОВІ ЧЛЕНИ 1976 РОКУ ПО СТЕЙТАХ І ПРОВІНЦІЯХ

П.Ч.	Стейт, Провінція	Число членів	Їх сума забезп.
1	Pennsylvania	776	$ 1,617,000
2	New York	652	1,300,500
3	New Jersey	400	926,000
4	Illinois	226	473,500
5	Ohio	184	590,500
6	Ontario, Canada	171	583,500
7	Michigan	146	489,000
8	Connecticut	86	207,000
9	Quebec, Canada	78	215,500
10	Massachusetts	43	75,000
11	Minnesota	36	121,000
12	Maine	34	78,000
13	Delaware	28	45,500
14	Maryland	27	72,000
15	Rhode Island	26	81,500
16	Florida	25	26,000
17	Saskatchewan, Canada	23	124,000
18	Manitoba, Canada	20	64,000
19	California	19	47,000
20	Indiana	15	34,500
21	District of Columbia	13	24,000
22	Virginia	13	39,000
23	Colorado	10	18,500
24	Alberta, Canada	9	29,000
25	Kansas	7	12,000
26	Nebraska	6	10,500
27	Missouri	3	7,000
28	Oregon	2	5,500
29	British Columbia, Canada	1	1,000
30	Texas	1	1,000
31	Washington	1	1,000
	Разом:	3,071	$ 7,335,000

Не приєднали в 1976 році нових членів Відділи у стейтах Арізона, Ню Гемпшир, Норт Дакота і Вісконсин та в провінції Нова Скотія.

СТАН ЧЛЕНІВ

АКТИВНЕ ЧЛЕНСТВО

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ з 31-го ГРУДНЯ 1976 РОКУ

	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	18,278	$ 20,007,911
Дорослі	43,867	55,240,205
Акцидентові грамоти	6,184	30,920,000
Разом:	68,329	$ 106,168,116

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ АКТИВНОГО ЧЛЕНСТВА РОКІВ 1975 і 1976

	Число членів 12.31.1975	Число членів 12.31.1976	Прибуток, або втрата
Молодь	18,718	18,278	— 440
Дорослі	44,376	43,867	— 509
Акцидентові грамоти ...			
Разом	69,149	68,329	— 820

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезп.	Перес. сума забезп. члена
1967	77,320	$ 80,168,371	$ 1,036
1968	76,389	82,293,055	1,077
1969	75,583	86,540,792	1,145
1970	73,928	89,439,454	1,209
1971	71,880	91,199,905	1,268
1972	70,865	94,402,715	1,332
1973	71,175	100,379,659	1,413
1974	70,586	103,700,767	1,468
1975	69,149	104,578,576	1,512
1976	68,329	106,168,116	1,583

ЗАГАЛ ЧЛЕНСТВА

СТАН ЧЛЕНСТВА з 31-го ГРУДНЯ 1976 РОКУ

(Члени атівні, на виплаченому забезпеченні і на безплатному продовженні)

	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	18,278	$ 20,007,911
Дорослі	43,867	55,240,205
Акцидентові грамоти	6,184	30,920,000
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	4,741	3,475,087
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. прдовженні	14,659	11,418,196
Разом 31-го грудня 1976	87,729	$ 121,061,399

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА РОКІВ 1975 і 1976

	Число членів 12.31.1975	Число членів 12.31.1976	Прибуток, або втрата
Молодь	23,262	23,019	— 243
Дорослі	58,795	58,526	— 269
Акцидентові грамоти	6,055	6,184	+ 129
Разом	88,112	87,729	— 383

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезп.	Перес. сума забезп. членів
1967	88,261	$ 88,015,751	996
1968	88,265	90,900,014	1,029
1969	89,107	96,333,883	1,081
1970	89,209	100,502,706	1,126
1971	88,366	103,191,489	1,168
1972	88,213	107,063,066	1,213
1973	89,119	113,624,140	1,275
1974	89,069	117,521,304	1,319
1975	88,112	118,962,825	1,350
1976	87,729	121,061,399	1,379

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1976 року)

	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	18,278	$ 20,007,911
Дорослі	43,867	55,240,205
Акцидентові грамоти	6,184	30,920,000
Разом активні члени	68,329	$ 106,168,116
Молодь на випл. забезпеченні і на безплатному продовженні	4,741	$ 3,475,087
Дорослі на випл. забезпеченні і на безпл. продовженні	14,659	11,418,196
Разом неактивні члени	19,400	$14,893,283
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	87,729	$ 121,061,399
Додаткові забезпечення:		
Подвійне забезпечення на випадок смерти внаслідок нещасливого випадку	22,979	$ 30,920,000
Забезпечення платника вкладок на грамотах Деп. Молоді	4,776	5.642,000
Разом додаткові забезпечення:		$ 36,562,000
ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	87,729	$ 157,623,399

ПОРІВНЯННЯ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1975 і 1976 РОКІВ

	Сума забез. 12.31.1975	Сума забезп. 12.31.1976	Прибуток, або втрата
Молодь	19,865,871	$ 20,007,911	+ $ 142,030
Дорослі	54,437,705	55,240,205	+ 802,500
Акцидентові Грамоти	30,275,000	30,920,000	+ 645,000
Молодь на випл. забезпеченні і на безплатному продовженні	3,274,071	3,475,087	+ 201,016
Дорослі на випл. забезпеченні і на безплатному продовженні	11,110,178	11,418,196	+ 308,018
Разом:	$ 118,962,825	$ 121,061,399	+ $ 2,098,574
Додаткові забезпечення:			
Забезпечення платника вкладок на грамотах Деп. Молоді	$ 5,945,500	$ 5,642,000	— $ 303,500
Подвійне забезпечення на випадок смерти внаслідок нещасливого випадку	31,303,000	30,920,000	— 383,000
Загальна сума забезпечення	$156,211,325	$ 157,623,399	+ 1,412,074

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1976 року)

Департамент Молоді

Кляса	Число членів	Їх сума забезп.
T-16 (Кл. I)	439	$ 460,500
P-70 (Кл. II)	201	71,911
P-20	7,635	8,962,000
E-20	5,591	5,230,500
E-18	3,993	4,555.000
P-65	125	198,000
E-65	294	530,000
Разом активні члени	18,278	$ 20,007,911
Члени на випл. забезпеченні	3,948	$ 2,760,676
Члени на безпл. продовженні	793	714,411
Разом неактивні члени	4,741	$ 3,475,087
Разом у Деп. Молоді	23,019	$ 23,482,998

Департамент Дорослих

Кляса	Число членів	Їх сума забезп.
Кл. I (Старий рід забезп.)	42	$ 33,750
P-70 (Кл. II)	181	147,500
T	2,431	2,087,350
W	11,773	11,136,105
P-20	13,882	17,746,500
P-65	1,698	2,914,000
E-20	10,150	11,878,000
E-18	—	—
E-65	2,595	4,994,500
DP-60	231	366,000
DP-65	600	1,861,000
T-5	51	280,000
T-10	233	1,795,500
Разом активні члени	43,867	$ 55,240,205
Грамоти акцидентового заб.	6,184	30,920,000
Разом всі активні члени	50,051	$ 86,160,205
Члени на випл. забезпеченні	13,365	9,980,091
Члени на безпл. продовженні	1,294	1,438,105
Разом неактивні члени	14,659	$ 11,418,196
Разом у Деп. Дорослих	64,710	$ 97,578,401

ПІДСУМКИ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ	23,019	$ 23,482,998
ДЕПАРТ. ДОРОСЛИХ	64,710	97,578,401
ВСІ ЧЛЕНИ РАЗОМ	87,729	$ 121,061,399

(Продовження буде)

ВІДВІДИНИ ПРЕЗИДЕНТА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

Збігнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, та інші члени уряду ЗСА і дорадники відвідали Іран, де в столиці Теграні Президент відбув наради з шахом Мохаммедом Різою Пагляві та з Йорданським королем Гуссейном.

Зі Шахом президент Картер обговорив такі справи, як світова енергетична проблема, поширення впливів Совєтського Союзу і Куби в Етіопії та інших країнах Африки, як також найновіші заходи встановити мир на Близькому Сході.

Близький Схід також був темою нарад Президента з королем Гуссейном. Не зважаючи на те, що після цих нарад Гуссейн заявив, що не візьме участи в єгипетсько-ізраїльських переговорах в Каїрі, хоча президент Картер старався переконати його, щоб прилучився до діялогу між єгипетським президентом Анваром ель Садатом і ізраїльським прем'єром Менахемом Бегіном, як також відкинув позицію Бегіна щодо надання „внутрішньої автономії" палестинським арабам, заявляючи, що палестинці повинні мати повне право на самовизначення, то зразу після розмови короля Гуссейна з президентом Картером повідомлено, що Президент в середу, 4-го січня, відбуде кількагодинну нараду з президентом Садатом в єгипетському місті Асван. Спершу не була запланована поїздка Президента до Єгипту, але з уваги на те, що Садат, Гуссейн й інші арабські лідери заявили, що не погоджуються із заявами президента Картера відносно справи створення палестинської „батьківщини", президент Картер вирішив зустрінутися зі Садатом. Як відомо, протягом останніх днів Президент кількакратно заявляв, що ЗСА воліли б, щоб палестинська „батьківщина" не була самостійною державою, а мала федеративні зв'язки з Йорданією. Натомість Садат і всі інші арабські лідери настоюють на тому, щоб палестинські араби мали повне право на самовизначення.

6.000 політичних в'язнів у Східній Німеччині

Штуттгарт, Західня Німеччина. — Ройтер інформує, що голова західньоберлінської Групи оборони людських прав д-р Райнер Гільденбрандт заявив групі кореспондентів, що в східньонімецьких комуністичних в'язницях перебувають під теперішню пору біля 6.000 політичних в'язнів. Д-р Гільденбрандт відмітив, що понад 1.000 цих в'язнів є у віці від 15 до 20 років, яких засуджено за намагання втекти на Захід. Очолюваний д-ром Гільденбрандтом комітет існує від часу побудови у Берліні „муру ганьби", який розділяє на дві частини колишню столицю Німеччини.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

В. Боровського посадили в психолікарню

— 12 травня 1977 року на Харківському летовищу агенти КГБ заарештували 22-річного студента Віктора Івановича Боровського, який вибирався до Києва. Кілька днів перед відлетом він дзвонив Раїсі Руденко, що плянує влаштувати в будинку Верховної Ради УРСР протест на захист Миколи Руденка, керівника київської Української Гельсінської Групи, що вказує на те, що телефонічна розмова була підслухувана агентами КГБ. Після арешту В. Боровський був приміщений в Харківську психолікарню, де зразу йому почали давати уколи галоперидолю. Після рішучих протестів матері, Віктор був звільнених і „видворений" з СССР.

Умови арешту Мариновича і Матусевича

— В українському самвидаві поширена інформаційна записка про провокатора, на підставі доносів якого були заарештовані М. Маринович і М. Матусевич (Хоч у цій записці подано прізвище провокатора — ми здержуємось з оприлюдненням його закордоном, позначивши його „Х" — „Смол."). Згідно з цією запискою „Х" зустрічався з М. Мариновичем і М. Матусевичем у квартирі київського лікаря Обертаса. Разом з ними були студенти Київського університету Карпонюк з Косова, його приятель Герцик і Ганна Коваленко. У цьому гроні обговорювалася ситуація в Українській Групі сприяння виконанню Гельсінських угод в Україні, що склалася після арешту Миколи Руденка. Незабаром після однієї такої зустрічі Мариновича і Матусевича заарештовано, Герцика виключено з партії, Карпонюка вигнали з університету. У Обертаса й Коваленко відбулися обшуки, їх звільнили з роботи. „Х" лишився осторонь, навіть більше — йому підвищили посаду. В Києві поширилась чутка, що „Х" мав дальше відігравати ролю провокатора, але після викриття його, він мабуть буде головним свідком против Мариновича і Матусевича на їхньому процесі.

Розкриваються співробітника КГБ

— В кругах київської творчої інтелігенції поширилася інформація, що мешканець Києва Євген Чередниченко є давнім „співробітником'" (провокатором) КГБ. Під час війни йому змінили вищу міру покарання (розстріл) на 15 років ув'язнення. У Воркуті Чередниченко повідомив МГБ про існування серед в'язнів підпільної групи, більшість членів якої тоді ж було знову репресовано. Перевірка підтвердила підозру, і Чередниченко мав бути ліквідований як зрадник і провокатор. Є підстави гадати, що його попередили, а тоді перекинули до іншого місця ув'язнення, бо він раптово зник. Виявляється, що всі ці роки він живе у Києві, працює вчителем, добре забезпечений. Має власну кооперативну квартиру, авто „Жигулі". Йому призначили найвищу пенсію й залишили на вчительській роботі (разом із дружиною). В Києві підозрівають, що й нині він займає чільне місце у збиранні інформацій для КГБ про настрої серед творчої інтелігенції столиці.

Василь Стус був важко поранений

— Після кількамісячних побоювань за життя українського поета Василя Стуса, який по відбутті свого ув'язнення перебував на засланні в Магаданській області, до Києва дійшла вістка, що 20 серпня 1977 року на нього був влаштований напад. Втікаючи перед бандитами, В. Стус впав на ноги з вікна другого поверху гуртожитка. В обидвох ногах йому трісли п'яткові кості. Два місяці він пролежав загіпсований в лічниці. 18 жовтня 1977 р. його мали перевезти назад до гуртожитку засланців, де він мав би перебувати без жадної опіки.

В. Барладяну перевезли до концтабору на Волині

— Василя Барладяну, відомого мистецтвознавця, після суду і перебування деякий час в Одеській тюрмі, перевезли до концтабору на Волині. Його адреса: Барладяну Василь Володимирович, УРСР, Ровенська обл., ст. Рафалівка, ОР-318/76, 3 отр., 31 бр.

В. Барладяну за походженням молдаванин. За професією мистецтвознавець. Перед репресіями працював на Одеському університеті, деякий час був завідуючим кабінету мистецтва. В березні 1977 року був заарештований, а з кінцем червня засуджений на 3 роки позбавлення волі за ст. 187-І Карного Кодексу УРСР („поширювання завідомо неправдивих вигадок, що порочать радянський державний і суспільний лад"). В. Барладяну жонатий, його дружина — Валентина Сергієвна живе в Одесі на вул. Салтикова-Щедріна Но. 10.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ПОДЯКА

Щира подяка Всечеснішому о. О. Панасюкові за похоронні відправи

бл. п.

МАРІЇ ОСТАПЮК

Безмежно дякуємо Приятелям і Знайомим за Служби Божі і датки на ФКУ і Всім, що склали нам особисті, телефонічні і листовні вислови співчуття.

Нехай Всевишній Господь нагородить Вас всіх.

Родина

Об'єднання Українських Лісників і Деревників

повідомляє Членство, що 27-го грудня 1977 року, відійшов у Вічність, на 75-му році життя



св. п.

Інж. ОСИП БАРАН

член ОБУЛІД-у, громадський та суспільний діяч, цінений Колега серед лісової братії.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РЕДАКЦІЯ „ВІСНИКА" ОБУЛІД-у
УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ І ДЕРЕВНИКІВ



В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з колишніми Вояками УПА і Українською Громадою, що в понеділок, 26-го грудня 1977 року, на 58-му році життя, по тяжкій недузі, відійшов у Вічність, колишній Вояк Української Повстанської Армії

сл. п. булавний

БОГДАН КУРИЛО — СЛОВАК

народжений в Ярославщині, Західній Україні.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 29-го грудня 1977 року, о год. 9:30 ранку, з церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, Міш., на кладовище Мт. Олівет в Детройті, Міш.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Колишні Вояки УПА м. Детройту і околиць



Ділимося сумною вісткою з Родиною та Приятелями, що 27-го грудня 1977 року у Ганчові, Лемківщина, відійшов у Вічність наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ

сл. п.

ІВАН ДІДИК

Горем прибиті:

МАРІЯ — дружина
ГРИГОРІЙ — син з дружиною МІЛЕЮ та дітьми на Лемківщині
АННА — донька з мужем ІВАНОМ ВОЙТОВИЧЕМ та дітьми в Америці
МЕЛАНІЯ — донька з мужем інж. БОГДАНОМ МАКОМ та дітьми в Америці
Родина на Україні, Сибірі, Казахстані та в Польщі



В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що у вівторок, 27-го грудня 1977 року, на 75-му році життя, ненадійно, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, БРАТ, ШВАГЕР, СТРИЙКО та ВУЙКО

бл. п.

Інж. ОСИП БАРАН

народжений 8-го березня 1902 року, в Бережанах, Україна.

ПОХОРОН з церкви св. Юра в Ню Йорку відбувся в суботу, 31-го грудня 1977 року, о год. 9:30 ранку на цвинтар N. Arlington, N.J.

Горем прибиті:

ОЛЬГА — дружина
д-р ОСТАП — брат з дружиною ЗЕНЕЮ
ЛЮБА ЧОРНІЙ — братанка з мужем ЕВГЕНОМ і дітьми
АНДРІЙ — братанок
МАРІЯ ГАНАЧЕВСЬКА — сестра в Україні з родиною
СТЕФАНІЯ СЕРАНТ — сестра з мужем ІВАНОМ і родиною
МИХАЙЛО БАРАН — братанок з дружиною МИХАЙЛИНОЮ і родиною
БОГДАН БАРАН — братанок з дружиною ЕМІЛІЄЮ
та дальша Родина в Америці і Україні

ВСІ НАРОДИ ПОВИННІ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)



Президент Картер з дружиною під час побуту у Варшаві оглядали польську столицю, не зважаючи на сніг та ожеледь.

згадав про знущання, що їх польський нарід пережив з рук нацистів під час Другої світової війни, зокрема наголосив Варшавське повстання і геройський спротив жидівського населення у Варшавському гетто.

Щодо американсько-польських зв'язків, Президент вказав на факт, що культурні, наукові та торговельні зв'язки між цими двома державами вже дуже добрі і висловив надію, що будуть навіть кращі в майбутньому. Відповідаючи на запит кореспондента в справі „пов'язання" питання вільної еміграції з Польщі і збільшення торговельних кредитів Америкою, президент Картер поінформував, що в розмові з генеральним секретарем Ґереком обговорено справу „об'єднання родин" та що Ґерек заявив, що присвятить тому питанні ще більше уваги ніж досі. Президент однак підкреслив, що протягом останніх кількох років велика кількість польських громадян вже виемігрувала до ЗСА, щоб об'єднатися зі своїми рідними.

Президент Картер зазначив, що Польща, яка має добрі зв'язки зі Совєтським Союзом і з країнами Заходу, може відіграти важливу ролю посередника для поліпшення відносин між Заходом, зокрема ЗСА і Совєтським Союзом.

Реферуючи коротко свої розмови зі секретарем Ґереком, Президент сказав, що обговорено справу збільшення торгівлі між ЗСА і Польщею, зокрема продаж американського зерна, бо Польща протягом останніх кількох років мала погані урожаї з уваги на посуху.

Під час пресової конференції президент Картер заявив, що вдоволений з прогресу переговорів із Совєтським Союзом щодо нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї і надіється, що в 1978-му році цей договір буде підписаний. Також позитивно оцінив переговори з СССР в справі припинення всіх атомових вибухів-випробувань, як рівнож щодо демілітаризації Індійського океану і обмеження продажу конвенційної зброї різним країнам світу.

Відповідаючи на запит польського кореспондента, Президент сказав, що ЗСА готові переговорювати з СССР щодо тотальної заборони „невтронної" бомби, що запропонував Леонід Брежнєв, але президент Картер підкреслив факт, що Совєтський Союз має ще більш небезпечну зброю ніж американська „невтронна" бомба, а саме ракети типу „СС-20" і вказав, що на терені Европи НАТО і держави Варшавського Пакту мають „надмірну кількість атомової зброї". Він заявив, що питання „невтронної" бомби і совєтських ракет „СС-20" можуть бути полагоджені під час загальних переговорів відносно обмеження стратегічної атомової зброї, додаючи, що ЗСА не розміщуватимуть „невтронних" бомб в Европі без згоди союзників з НАТО.

Президент Картер також відповів на питання, зв'язані з найновішими подіями на Близькому Сході, зазначуючи, що ЗСА підтримують пропозицію створити „палестинську батьківщину" на окупованих Ізраїлем арабських землях, але воліли б, щоб та „батьківщина" мала автономні зв'язки з Йорданією, а не була самостійною державою. Він щераз повторив, що одержав запевнення від урядів Ізраїля і Єгипту, що їхній діялог не має на меті довести до сепаратного миру між тими двома державами, а тільки підготовити шлях до загального замирення Ізраїля з арабським світом. Президент Картер підкреслив, що ЗСА не хочуть накидати своїх розв'язок країнам Близькоого Сходу, але готові допомогти всіми можливими способами довести до замирення в тій частині світу.

Варшава. — Президент Джіммі Картер, розпочинаючи в четвер, 29-го грудня, свою поїздку по 6-ох країнах світу, яка має закінчитися 6-го січня, заявив на варшавському летовищі в присутності генерального секретаря польської комуністичної партії Едварда Ґерека та членів польського і американського урядів, що в сучасному світі „засадничі цілі приязні, світового миру, справедливости, прав людини та індивідуальної свободи набирають більшої важливости ніж колинебудь раніше".

Під час привітальної промови на летовищі президент Картер кілька разів наголошував питання прав людини, як також історичні зв'язки між ЗСА і Польщею, згадуючи зокрема двох польських генералів, які брали участь в боротьбі Америки за незалежність, Тадеуша Косцюшка і Казімєра Пулаского. Президент також згадав, що Америку і Польщу в'яже те, що в ЗСА є біля 6 мільйонів громадян польського походження, як рівнож факт, що американці і поляки спільно воювали проти „світових тиранів".

Члени уряду ЗСА і коментатори інформують, що президент Картер вирішив розпочати свою поїздку з Польщі, бо в тій державі з усіх комуністичних країн Східньої Европи ще найменше порушують людські права, а також тому, щоб заохотити Польщу та інших сателітів Совєтського Союзу вести більш незалежну від Москви політику.

Вітаючи президента Картера, який прибув до Варшави зі своєю дружиною, Розалинн, державним секретарем Сайрусом Венсом, д-ром Збігнєвом Бжезінським, головним дорадником Білого Дому для справ крайової безпеки, та іншими членами уряду і дорадниками, генеральний секретар Ґерек також наголошував історичну приязнь між Польщею і ЗСА, а також підкреслив, що існують всі підстави надіятися, що зв'язки між обидвома країнами будуть ще ближчі в майбутньому. Як відомо, Ґерек старається нав'язати кращі відносини з усіма країнами вільного світу, зокрема торговельні зв'язки з Америкою.

Відвідини президента Картера в Польщі — це треті відвідини цієї комуністичної країни американським президентом протягом останніх 6 років; Ричард Ніксон був у Варшаві в 1972-му році, а Джеральд Форд в 1975-му. Для президента Картера ця візита є першою безпосередньою зустріччю з лідером сателіта Совєтського Союзу, і то на терені комуністичної держави.

В четвер, 29-го грудня, дві польські дисидентські групи передали працівникам амбасади ЗСА у Варшаві листи для президента Картера, в яких похвально висловлювалися про його виступи в обороні прав людини в цілому світі, як також передали кілька питань, прохаючи, щоб Президент відповів на них під час його пресової конференції у п'ятницю, 30-го грудня, бо польські власті відмовилися допустити представників цих дисидентських груп на цю конференцію. Між іншим згадана пресконференція — це перша в історії телевізійна президентська пресконференція з комуністичної країни.

55-ліття 1-го Відділу СУА в Ню Йорку

За ініціятивою голови Лесі Ґой та Управи І-го Відділу, 12-го листопада ц. р. о год. 4-ій вечора в залі УНДому за святочно застеленими столами зібралось членство І-го Відділу, щоб відсвяткувати свій 55-літній Ювілей. При вході на залю імпрезова реф. А. Сєрант причіплювала корсажі гостям з Голов. Управи СУА, Округ. Управи, почесним членам та колишнім головам — це надавало святкуванню небуденного характеру. Голова Відділу привітала о. д-ра Володимира Ґавліча, заступницю голови СУА Х. Навроцьку, голову Окружної Управи Лесю Кіршак, почесну голову І-го Відділу Катрю Пелешок, членок І-го Відділу та гостей. Згадала основниць Відділу та попросила щоб хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять тих, що відійшли у вічність. Дальший провід свята передала культ-освітній реф. мґр Лідії Маґун, яка привітавши гостей від себе, попросила голову Контрольної комісії Ольгу Сливку до головної святочної промови.

Доповідачка у своїй доповіді насвітлила тяжкі життєві умови на Україні після І-ої світової війни, головно сиріт та інвалідів. Щоб дати потрібну моральну і матеріяльну допомогу краєві медсестра Марія Скубова скликала засідання українських жінок 4-го грудня 1921 р. Зорганізоване товариство прибрало назву Українська Жіноча Громада, що її очолила Марія Скубова.

У 1925 р. Українська Жіноча Громада скликала всі інші жіночі організації і на заклик Галини Чекаленко-Келєр, Олени Лотоцької і Юлії Яремової, щоб створити одну центральну організацію під назвою СУА, Жіноча Громада прибирає назву І-го Відділу СУА; Завданням його було зберегти національну свідомість, піддержати визвольні змагання українського народу, створити моральну і матеріяльну допомогу потребуючим на еміграції по 2-ій світовій війні та турбуватися про молоде покоління.

Із напливом нової еміграції Відділ скріпився новим членством та пристосувавшись до вимог часу, скерував свою працю на культурно освітню, виховну, організаційну та суспільну опіку. Відділ очолювали: Марія Скуба, Стефанія Абрагамовська, Пелягія Дембіцка, Антоніна Лятошинська, Юлія Ґомбіцка, Катерина Дроздик, Клявдія Олесницька, Катерина Пелешок, Марія Головей, Наталія Хоманчук, Ольга Сливка і Леся Ґой. Доповідачка підкреслила довголітню працю К. Пелешок, за що Відділ нагородив її почесною головою, почесні членки є: Пелягія Дерег, Катерина Дроздик, Марія Чарнецька, покійна Іванка Бенцаль і Марія Головей.

У 1971 р. видано пропам'ятну книжку. Архів Відділу чудово упорядкований. Заходами І-го Відділу засновано 104 Відділ, світличку в Ню Йорку і в Асторії. Суспільна опіка висилає посилки до Бразилії, Польщі, України та Югославії. Фінансує стипендистку у Бразилії 200 дол. річно. Є меценатом Українського Музею склавши 1,000 дол., є добродієм української католицької церкви — закуплено один з хрестів на новозбудовану церкву. Для нових членок присвячує один вечір в році з програмою.

Історія Відділу віддзеркалює довгий і нелегкий шлях; він зродився з любови до рідного краю і народу. Нашим обов'язком є продовжувати працю, доповнювати ряди нашої організації новими силами та ідеями. Хай пройдена 55-літня праця буде сильним фундаментом до дальшого розвитку. Хай сила віри, витривалість і любов до нашого Народу просвічує нам дальшу дорогу до наміченої мети, до визволення самостійної від нікого не - залежної Української Держави — так закінчила доповідачка головну промову. Провідниця свята подякувала за докладну промову та попросила о. д-ра В. Ґавліча до проведення молитви.

Опісля слідували письмові привіти. Найбільш замітний Привіт-Благословення від Патріярха Йосифа Сліпого з Риму, який бажає щоб І-ий Відділ СУА надалі вів працю для добра нескореної Церкви та українського народу. Дальше слідували привіти від Відділів 4-го — голова Софія Серафин, 21-ий — прес. реф, Магдалина Жижилецька, 35 — голова Пелагія Юркевич, 64 — тий голова Марія Даниш і Люба Раковська, 72-ий — голова Ольга Літепло, 82-ий—голова Мирослава Савчак, 83-ий — голова Ірена Мокрівська, 89-ий голова Оксана Ленець — письмовий привіт, 105-ий голова — Марія Левицька, почесна членка І-го Відділу К. Дроздик, кол. голова Окр. Упр. Оксана Рак. Рівнож надійшли привіти від інших організацій міста Ню Йорку, а між ними: Від Пластової станиці Володимир Падох, Зол. Хреста д-р М. Карпінська, від Комітету Української Жіночої Допомогової Організації — Стефанія Наум, Т-во Бойківщина Мик. Турецький. Провідниця вітала та представила головну президію: голова І-го Відділу Л. Ґой, відзначена членка І-го Відділу К. Папуга, голова Контрольної комісії О. Сливка, колишня голова — Н. Хоманчук, заступник голови Головної Управи СУА Х. Навроцька, яка передала привіт від СУА, зазначивши, що І-ий Відділ завжди є перший у своїх починах, з бажанням далі працювати для українського суспільства, вона також згадала ряд видатних союзянок. Отець Ґавліч від себе і від отців привітав Відділ із 55-літтям, він зазначив що перші союзянки зорганізувались при церкві. Катря Пелешок у своїм слові згадала історію СУА та наш вклад в американську культуру. Голова Окружної Управи Леся Кіршак у своїм слові зазначила, що від 1-го Відділу праця СУА розвинулась до тої міри, що тепер нараховується 111 Відділів. Провідниця дальше представила місто-голову Комітету будови церкви в Ню Йорку — інж. Мокрівського, фінан. референта Об'єднаного Комітету — Миколу Хоманчука, голову ОЖ-ок ОЧУСУ в Асторії — Марію Нестерчук.

Під час обіду відбулась мистецька частина: Виступила Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, в якій взяли участь бандуристи: Галина Худик, Дарія Лещук, Світляна Войціцка, Леся Конятин, Володимир Лехіцкі, Івас Лехіцкі і Олесь Фурда. Разом виконали парубоцьку танкову мелодію комп. і арр. С. К. Пастухів. В. Лехіцький, І. Лехіцький виконали свої власні композиції — „Осінь" та карпатську мелодію. Співачка Ляриса Магун-Гурин при акомпаньяменті бандури відспівала: „Тихо над річкою" арр. о. протопр. С. К. Пастухів та „Зажурились Галичанки". О. Фурда в супроводі власної бандури відспівав: „Я син степів" арр. Зеновій Штокалко, „Сіяв мужик просо" арр. С. К. Пастухів. Людмила Костюк відчитала гумореску пера Ольги Сливки „В дорозі до СУА". Відтак знову співачка Л. Магун-Гурин відспівала „Віють вітри, віють буйні" арія з опери „Наталка Полтавка", „Чом, чом неприйшов" нар. пісня обробка Чишка, додаток „Глибока криниця" нар. пісня, акомпаньювала п-на Мирося Басладинська. Членка 1-го Від. Ірена Біскуп відспівала при акомпаньяменті акордіону „На долині туман", „Карі очі чорні брови", „Задумав дідок женитися" нар. пісні, та „Ой нагорі, на горі" з участю розбавленої публіки.

Наступною точкою було врочисте прийняття нових членок до 1-го Відділу, а саме: Катерину Пеленську, Анну Яковів, Юлію Купчинську, Кривуньку та Підгородецьку. Кожній з них голова Відділу вручила відзначку СУА. Іменовано почесною членкою Катрусю Папугу, та відзначено грамотою за віддану працю у 1-му Відділі та Окруж. Управі напротязі 27 років. Відзначено також грамотами за 20-літню працю у Відділі і окрузі Ольгу Сливку та Анну Сєрант. За 15-літню працю Наталію Хоманчук, Михай. Баран, Ганну Дармограй, Стефанію Гуменюк, Марію Мотиль за 10-літню працю Евгенію Вацик, Віру Шуль, Парас. Брожину, Розалію Кріль, Наталю Валько, Марію Андрушків, Евгенію Чума, Катерину Гаврилюк. Усне признання одержали: Марія Качунь, Ольга Нагірна, Анна Палюх, Дуня Кріль, Осипа Дудинська та меценати 1-го Відділу п-во Сливки, Ю. Бачинські, п-во Лешки, п-во Куровицькі.

Голова Контрольної Комісії вручила грамоту за 20-річну працю у Відділі та в Окружній Управі діючій голові Лесі Ґой, яка 5 років очолює Відділ. Рівнож за віддану працю у Відділі і Окруж. Управі вручено грамоту Лідії Магун. Провідниця подякувала всім виконавцям програми, що допомогли нам відсвяткувати у дружній атмосфері 55-ліття 1-го Відділу СУА. Святкування закінчено гимном СУА.

Михайлина Баран

„Тиждень Пласту" в Торонті

У суботу, 22-го жовтня ц.р. відбулося відкриття „Тижня Українського Пласту" в Торонті.

Станичний, пл. сен. Юрко Джулинський, офіційно відкрив „Тиждень Пласту" в часі збірки новацтва в Пластовому Домі в годині 3-ій по полудні. Він заохочував новаків бути малими амбасадорами Пласту, давати добрий приклад своєю поведінкою й українською мовою.

Новачки з цієї нагоди приготовили ляльковий театр, інсценізації, пісні, мовні гри і кутики з ручними роботами, новацькими відзнаками і таборовими зайняттями. Сестричка Христя Базилевич проголосила вислід змагань в писанні оповідань і виголошенні деклямацій. За писання оповідань були відзначені Мотря Онищук, Гануся Дувалко і Наталка Левицька, а за виголошення деклямації в молодшій групі — Софійка Тершаковець, та в старшій — Христя Смеречинська.

На другому поверсі відбулася виставка праць новаків. Чаші і грамоти за найкраще виконані експонати одержали: в ділянці мистецтва — молодші новаки: 1-ше місце — Олекса Перекліта, 2-ге місце — Филип Розлин, Юрко Дольницький. Старші новаки: 1-ше місце — Мирон Дмитришин, 2-ге місце — Андрій Чума. В ділянці ручних робіт: 1-ше місце — Роман Сірський, 2-ге місце — Марко Пузяк.

За писемну творчість: 1-ше місце — Андрій Медицький, 2-ге місце — Ромко Даревич.

За збірники: молодші новаки: 1-ше місце — Андрій Яців, старші новаки: 1-ше місце — Дмитро Перекліта, 2-ге місце — Мирон Дмитришин.

В ділянці наука і техніка: молодші новаки: 1-ше місце — Маркіян Бабій, старші новаки: 1-ше місце — Борис Хабурський, 2-ге місце — Мирон Демків. Виставку допоміг зорганізувати опікун УПН, пл. сен. Юрій Бабій, а збіркою проводив ст. пл. Ярема Кохан, гніздовий. Батьки, опікуни гнізд, гостили батьків та новацтво, кавою і солодким.

У неділю, 23-го жовтня, пластова молодь взяла зорганізовану участь в Богослуженнях в наступних церквах міста Торонта: церква св. о. Миколая, православна катедра св. Володимира, церква св. Покрови, св. Йосафата і св. Дмитрія. В церкві Успення Пресвятої Богородиці в Миссиссаґа були пластуни і пластунки новозаснованої групи Пласту в Миссиссаґа і група новацтва з Торонта.

У неділю, по полудні в годинах від 2-гої до 6-тої, відбувся в Пластовому Домі — „День Юнацтва", а при цій нагоді Ярмарок, дохід з якого традиційно призначено на Енциклопедію Українознавства.

Оціночна комісія в складі мистців Христі Велигорської-Сеньків й Ігоря Микитина та пл. сен. Уляни Дичок дали признання наступним гурткам: „Червона Калина" — X курінь, за естетичний вигляд робіток і станка, „Сім Струн" — IV курінь, за старанне виконання, „Вечірня Пісня" — IIX курінь і „Сон Літньої Ночі", IV курінь — за працьовитість, „Вечірні Лелії", X курінь — за пристосування українського орнаменту.

Дуже успішним було „коло щастя", приготовлене юнаками XV-го куреня ім. Івана Чмоли.

В часі Ярмарку, в одній з кімнат, висвітлювано прозірки про Пласт і його діяльність. Цей цікавий монтаж прозірок і звуку приготовив пл. сен. Олег Кандиба. Там же можна було оглянути виставку мистецько виконаних і побільшених знімок ст. пл. Олеся Сохавівського, офіційного фотографа пластової Станиці.

Була також нагода оглянути кімнати всіх куренів та знімки з цьогорічних курінних таборів. На вирізнення заслуговують знімки ст. пл. Ореста Жаровського.

пл. сен. Дарія Даревич

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 14-го СІЧНЯ 1978 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького 133 Відд., о год. 6-ій веч. під церквою св. І. Хрестителя. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1978 рік. Відбудеться теж вибір делегатів на 29-ту Конвенцію УНС. Якщо на означений час не явиться приписане статутом число членів, збори відбудуться на годину пізніше і будуть правосильні. — Управа.

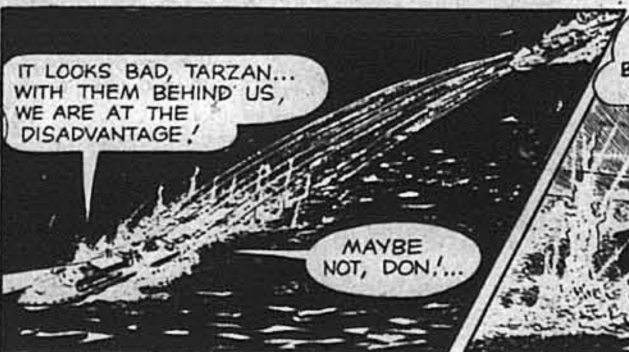
НЕДІЛЯ, 15-го СІЧНЯ 1978 р.

ГАРТФОРД, Конн. Річні загальні збори 277-го Відд. відбудуться в приміщенні УНДому, 960 Wethesfield Ave. Проситься чл. прибути. — Управа.

БРІДЖПОРТ, Конн. Річні збори 59-го Відд. Т-ва Укр. Січ, о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 500 Hallet вул. Проситься чл. прибути. — Т. Сливінський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 367 Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії св. Йосафата при Стейтон Лейк. Є важні справи до полагодження. Проситься чл. прибути. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7882. Самооборона



Ситуація виглядає зле, Тарзане... Тому, що вони позаду нас, ми в незручному становищі!

А може воно не так, Доне!...

Нам тяжко буде встоятися перед їхнім постійним обстрілом, але факт, що ми напереді може надати нам перевагу!

Ми можемо вживати ці міни!